

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto kevät 2008

TNS Gallup Oy on tutkinut Suomen työmarkkinapoliittista mielipideilmastoa kolmen palkansaajien keskusjärjestön, SAK:n, STTK:n ja AKAVAn toimeksiannosta. Tutkimuksella selvitettiin suomalaisten suhtautumista työmarkkinoiden etujärjestöihin, viime tulo ratkaisuihin sekä ammattiliittoihin järjestäytymisen syitä ja tarpeellisuutta.

Tutkimusaineisto kerättiin henkilökohtaisina haastatteluina maaliskuusta huhtikuuhun 2008. Haastatelluja tehtiin yhteensä 1001. Vastajat edustavat maamme 15 vuotta täyttänyttä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Tulosten luottamusväli on keskimäärin ± 3 %-yksikköä suuntaansa.

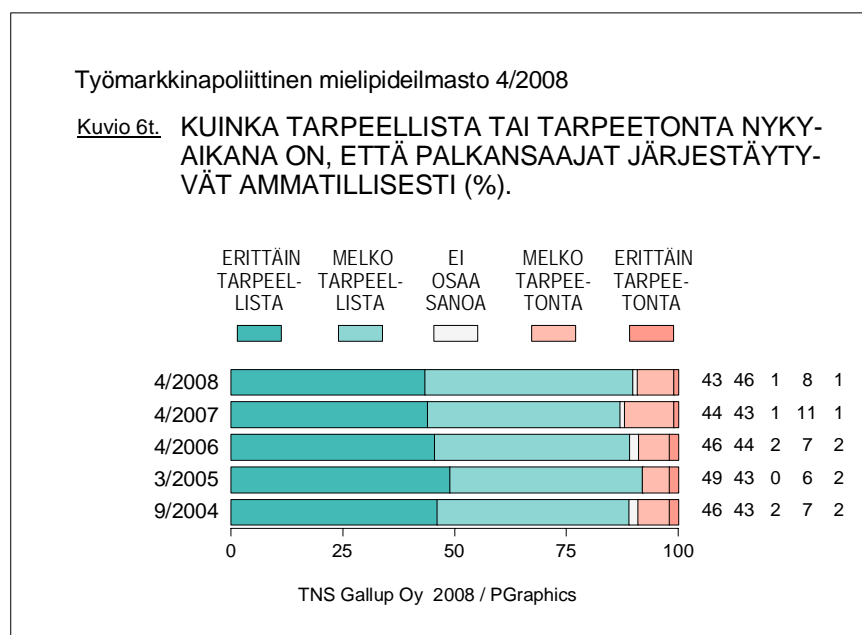
Tarvitaanko ammatillista järjestäytymistä?

Järjestäytyminen on kansalaisten mielestä ehkä vieläkin tarpeellisempaa kuin ennen

Valtaosa suomalaisista (89 %) kokee, että nykyaikana on vähintäänkin melko tarpeellista järjestäytyä ammatillisesti. Mielenpäänteroja aiheuttaa lähinnä se, onko asia erittäin vai ainoastaan melko tarpeellista. Suomalaisista yli kaksi viidesosaa (43 %) arvioi järjestäytymisen erittäin tarpeelliseksi.

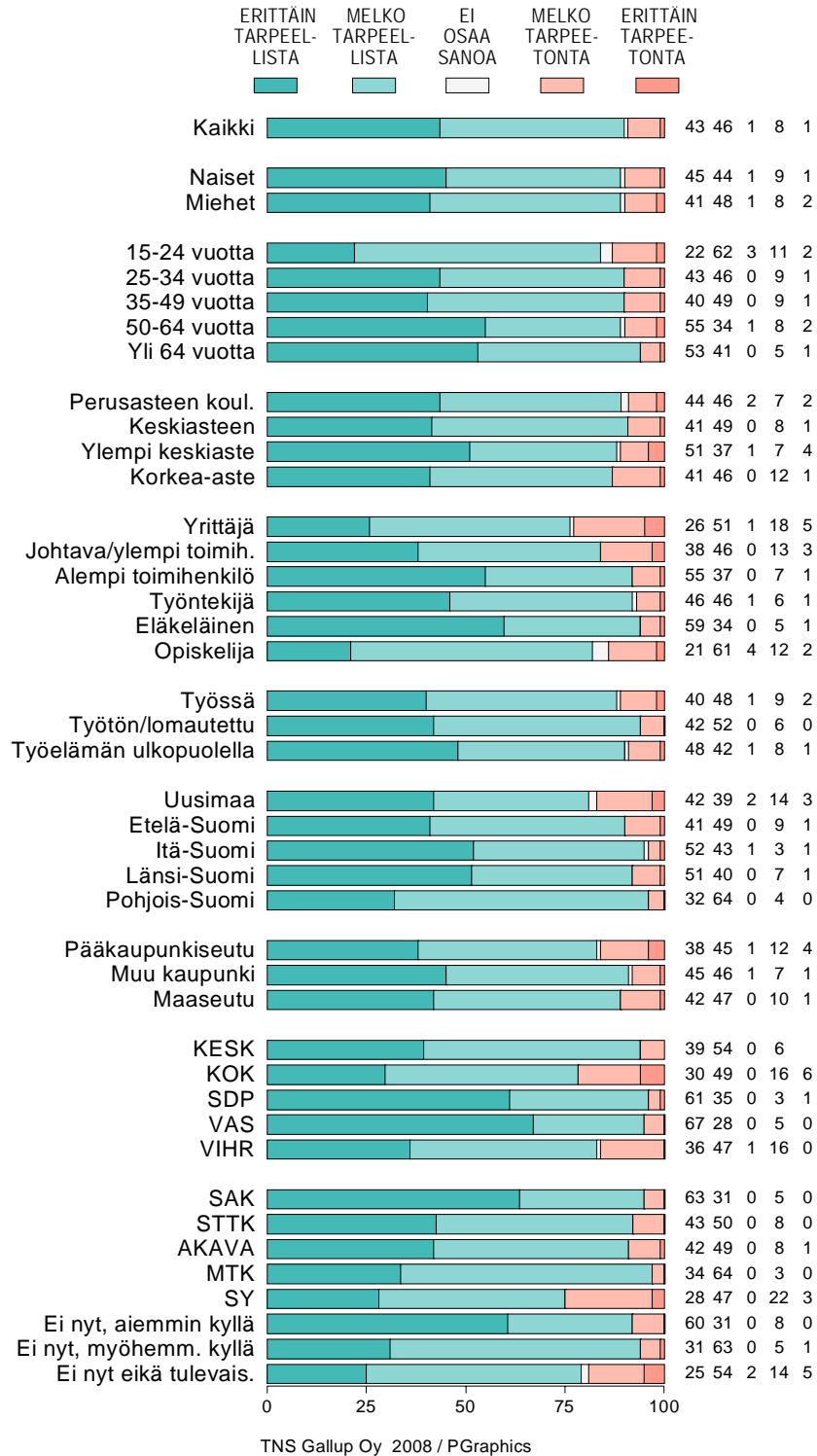
Järjestäytymisen tarpeellisuus on kutakuinkin samaa tasoa kuin edellisessä tutkimuksessa. Vuosi sitten luku oli 87 %.

SAK:n jäsenet poikkeavat muiden keskusjärjestöjen jäsenistä siinä, että heistä selvä enemmistö kokee järjestäytymisen erittäin tarpeelliseksi.

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 6. KUINKA TARPEELLISTA TAI TARPEETONTA NYKYAIKANA ON, ETTÄ PALKANSAAJAT JÄRJESTÄYTYVÄT AMMATILLISESTI (%).

Puoluekannan mukaan erot ilmenevät lähinnä aste-eroina. Valtaosa kaikkien puolueiden kannattajista arvostaa ammatillista järjestäytymistä. Keskustan, Kokoomuksen ja vihreiden kannattajat kokevat järjestäytymisen tarpeelliseksi, mutta eivät kuitenkaan yhtä tarpeelliseksi kuin vasemmistupuolueiden kannattajat. Vihreiden kannattajien usko järjestäytymiseen on hieman vähentynyt vuoden takaisesta.

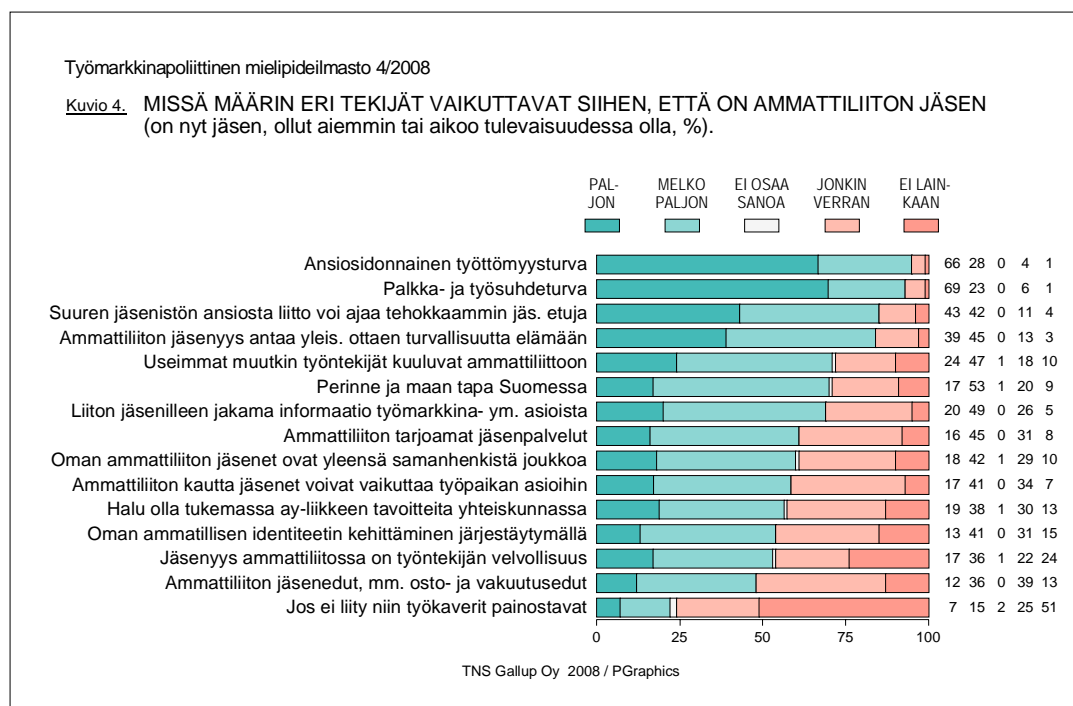
Kaikki ikäluokat kokevat järjestäytymisen olevan tarpeellista. Nuoret kuitenkin näkevät järjestäytymisen vähemmän tarpeelliseksi kuin varttuneemmat ikäluokat. Iän mukaisista muutoksista voi todeta, että nuorimpien, 15-24-vuotiaiden, usko järjestäytymiseen on entisestään vähentynyt. Sensijaan nuorten aikuisten, 25-34-vuotiaiden keskuudessa, usko järjestäytymiseen on lisääntynyt. Merkillepantavaa tuloksissa on kuitenkin se, että järjestäytymistä aiheellisena pitävät kaikki väestöryhmät yhteiskunnassa olipa sitten kysymys työntekijästä tai yrittäjästä.

Kaikkien asioiden merkitys jäsenyyssperusteena on voimistunut

Tutkimuksessa palkansaajakeskusjärjestöjen nykyisiltä, entisiltä ja tulevilta jäseniltä tiedusteltiin ammattiliiton jäsenyyssperusteita. Tutkimuksessa haluttiin saada tietoa siitä, miksi ammatillinen järjestäytyminen koetaan tarpeelliseksi.

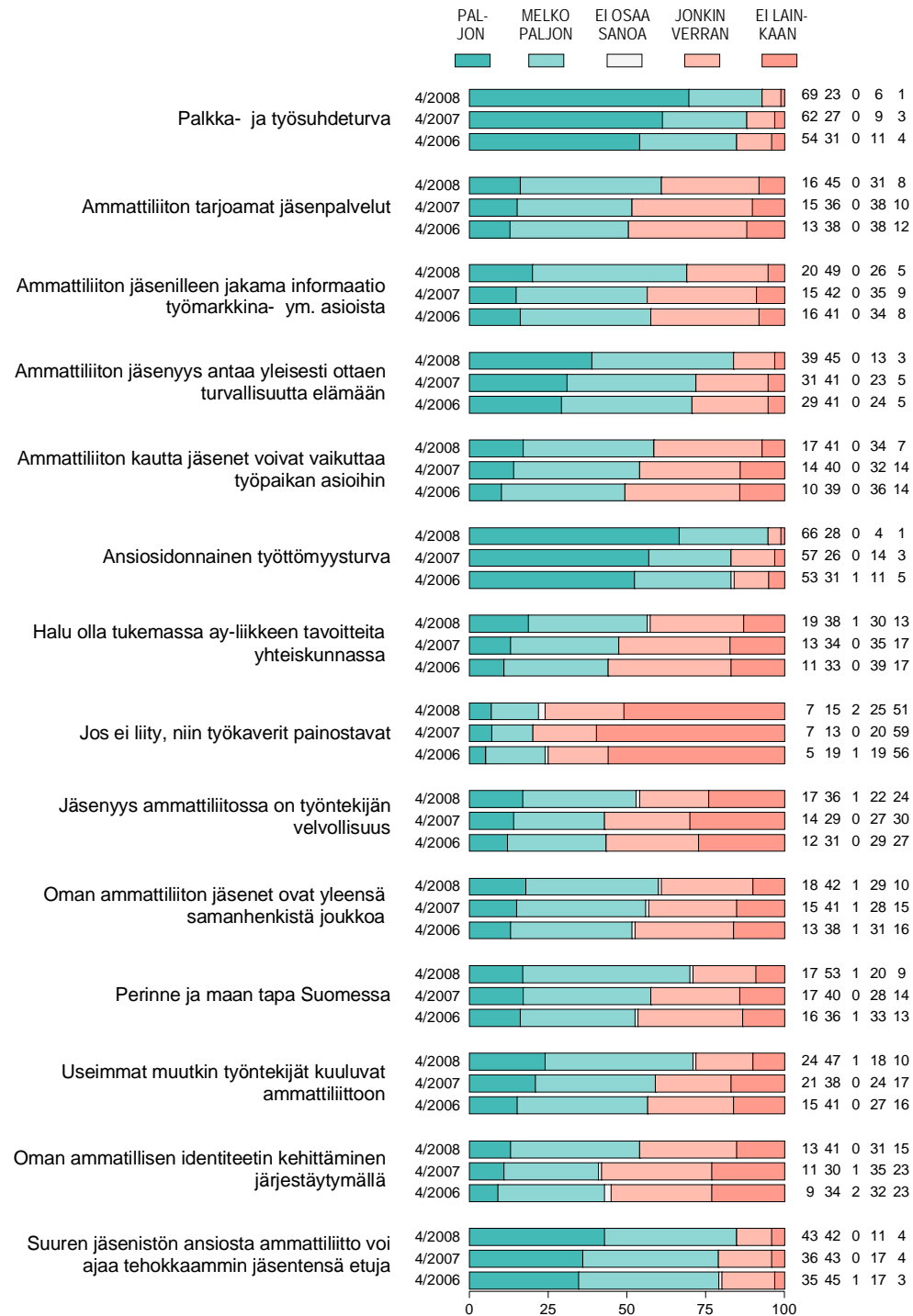
Valtaosa vastaajista ilmoittaa, että ansiosidonnainen työsuhdeturva (94 %), palkka- ja työsuhdeturva (92 %), suuren jäsenistön tuoma tehokkuus jäsenetujen ajamisessa (85 %) sekä yleensä jäsenyyden tuoma turvallisuus (84 %) ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat järjestäytymisen motiivina joko paljon tai melko paljon.

Kaikki keskeiset syyt olla ammattiliiton jäsen liittyvät tavalla tai toisella palkansaajien kokeman turvattomuuden vähentämiseen. Muuttuvassa ja kiihkeätempoisessa maailmassa ammattiliitot nähdään ikään kuin yhteiskunnallisina "vakuutusyhtiöinä". Jäsenmaksua vastaan koetaan saavan turvaa.

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

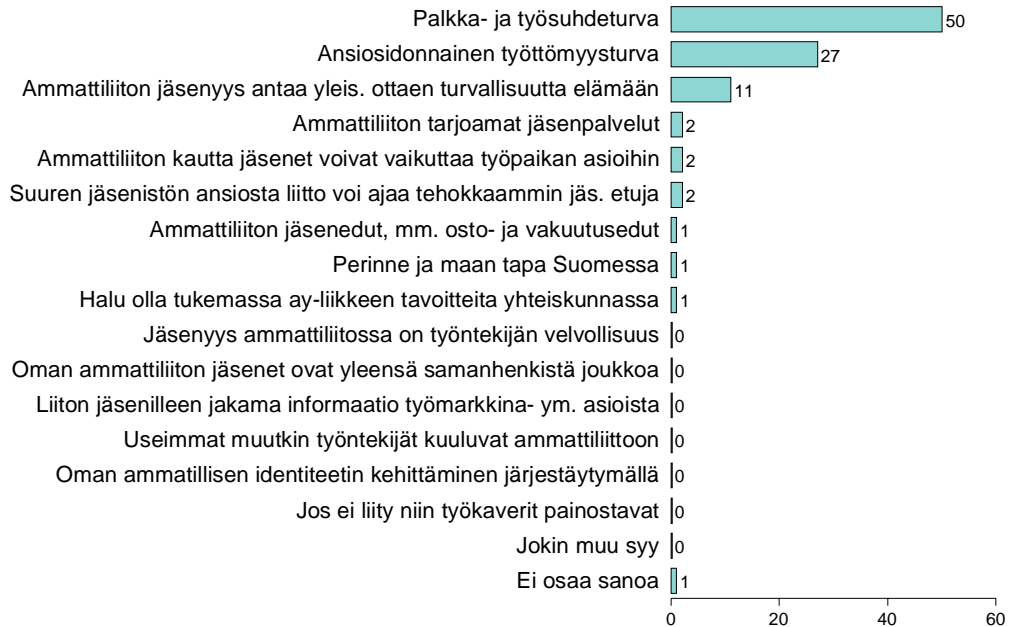
Kuvio 4t. MISSÄ MÄÄRIN ERI TEKIJÄT VAIKUTTAVAT SIIHEN, ETTÄ ON AMMATTILIITON JÄSEN (on jäsen, ollut aiemmin tai aikoo tulevaisuudessa olla, %).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

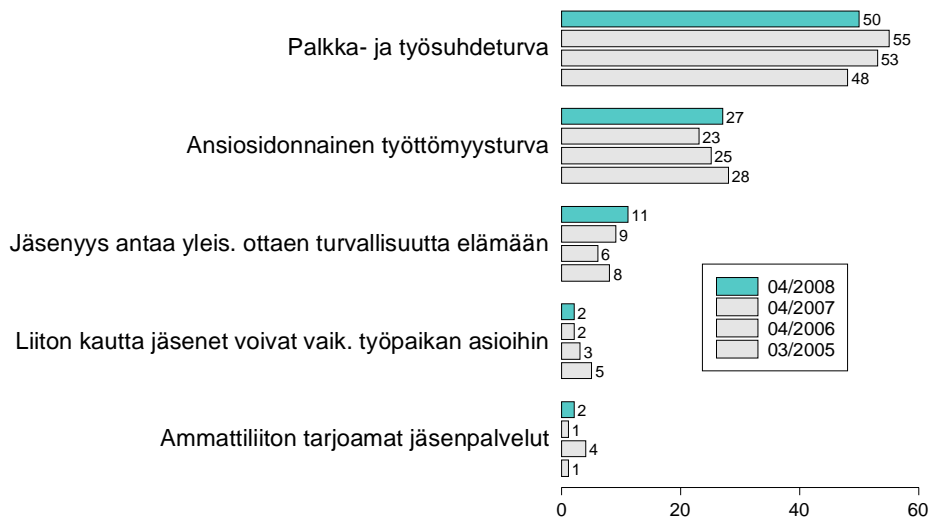
Kuvio 5. MIKÄ ON TÄRKEIN SYY KUULUA AMMATTILIITTOON (on jäsen, ollut aiemmin tai aikoo tulevaisuudessa olla, %).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 5t4. MIKÄ ON TÄRKEIN SYY KUULUA AMMATTILIITTOON (viisi tärkeintä syytä, %).

TNS Gallup Oy 2008 PGraphics

Vähemmän tärkeitä, joskaan ei täysin merkityksettömiä, jäsenyysperusteita ovat mm. työkaverien painotus, jäsenedut, halu olla tukemassa ay-liikkeen tavoitteita laajemmin yhteiskunnassa ja oman ammatillisen identiteetin kehittäminen järjestäytymällä.

Näkemykset ovat jonkin verran muuttuneet vuoden takaisesta. Tämä näkyy siten, että käytännössä kaikkien motiivien painoarvo on lisääntynyt. Aiempaa hieman merkittävämmäksi jäsenyysperusteeksi nähdään etenkin ansiosidonnainen työttömyysturva sekä palkka- työsuhdeturva.

Tuloksista käy ilmi se, että alemmat toimihenkilöt pitävät monia asioita keskimäärää tärkeämpinä. Näitä ovat etenkin palkka- ja työsuhdeturva, työpaikan asioihin vaikuttaminen, ansiosidonnainen työttömyysturva ja halu olla tukemassa ammattiliiton tavoitteita.

Kun sitten kysytään, mikä kaikista asioista on tärkein syy kuulua ammattiliittoon ja on pakko valita vain yksi, nousee kaksi tekijää ylitse muiden. Nämä ovat palkka- ja työsuhdeturva sekä ansiosidonnainen työttömyysturva.

Tulokset ovat jonkin verran muuttuneet viime vuodesta. Palkka- ja työsuhdeturva on jonkin verran pienemmälle osalle tärkein syy kuulua ammattiliittoon. Vastaavasti pientä kasvua näkyy ansiosidonnaisen työttömyysturvan kohdalla.

Eri ammattiryhmien väliset erot ovat asiallisesti ottaen vähäisiä. Kaikissa ammattiryhmissä tärkeimmäksi jäsenyysperusteeksi nähdään palkka- ja työsuhdeturva. SAK:n ja STTKn jäsenten keskuudessa tärkein jäsenyysperuste on palkka- ja työsuhdeturva. AKAVAn jäsenten keskuudessa ansiosidonnainen työttömyysturva ajaa tällä kertaa ykkössijalle jäsenyysperusteena.

Millaiseksi liittokohtaiset ratkaisut mielletään?

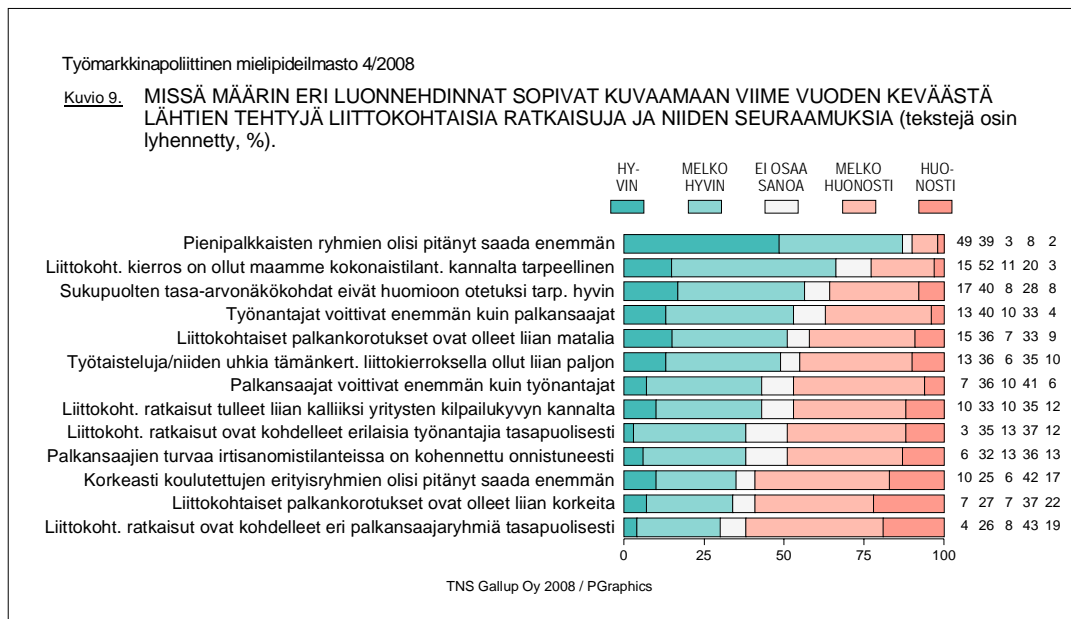
Liittoratkaisut kokonaisuuden kannalta tarpeellisia mutta pienipalkkaisten olisi tullut saada enemmän

Tutkimuksessa vastaajien tuli ottaa kantaa myös erilaisiin liittokohtaisiin ratkaisuihin koskeviin luonnehdintoihin. Arvioinnin kohteena olevat määreet olivat pitkälti niitä, joilla viimeksi tehtyä liittokierrosta on julkisuudessa perusteltu tai kritisoitu.

Yleiskuva tuloksista muodostuu kansalaisten keskuudessa samanaikaisesti liittokierrosta sekä puolustavaksi että kritisoivaksi. Viime tuloratkaisu oli valtaosan mielestä maamme kokonaistilanteen kannalta tarpeellinen. Tämä kannanotto ei kuitenkaan oikeuta sanomaan, että kansalaiset hampaattomasti kiittelisivät liittokierrosta.

Pienipalkkaisten ryhmien olisi kansalaisten mielestä pitänyt saada enemmän ja sukupuolten tasa-arvonäkökohdat eivät tulleet huomioon otetuksi tarpeeksi hyvin ratkaisuihin. Samaan hengenvetoon selvä enemmistö toteaa, että työnantajat voittivat enemmän kuin palkansaajat ja palkankorotukset jäivät yleisesti ottaen liian alhaisiksi.

Selvä enemmistö kansasta tyrmää ajatukset, että palkankorotukset olisivat olleet liian korkeita ja että korkeasti koulutettujen erityisryhmien olisi pitänyt saada enemmän. Tuloksista käy myös ilmi se, että liittokohtaiset ratkaisut eivät kohdelleet eri palkansaajaryhmiä tasapuolisesti.

SAKn jäsenet pitivät palkankorotuksia liian pieninä

Työntekijöistä lähes kaksi kolmesta (62 %) valittaa korotusten jääneen liian pieniksi. Ylempien ja alemmien toimihenkilöiden keskuudessa mielipiteet hajoavat vahvemmin kahtia. Toinen puoli katsoo, että korotukset jäivät liian mataliksi ja toinen puoli kiistää tämän.

Etenkin SAKn jäsenet ovat keskimäärää useammin sitä mieltä, että palkankorotukset jäivät liian alhaisiksi. STTKn jäsenten näkemykset jakaantuvat kahtia, osaksi myös akavalainen leiri jakaantuu kahtia.

Enemmistön (54 %) mielestä työnantajat voittivat tupo-ratkaisussa työntekijöitä enemmän. Varmuuden vuoksi väitettiin vielä toisin päin, eli sanottiin työntekijöiden voittaneen työnantajat enemmän. Reilu kaksi viidesosaa (43 %) myönsi tämän väitteen todenperäisyyden ja lähes joka toinen (47 %) kielsi.

Lähinnä palkansaajaryhmät uskovat työntekijäpuolen menestyneen heikommin. Yrittäjien ja ylempien toimihenkilöiden keskuudessa ilmenee enemmän näkemyksiä, joiden mukaan työntekijät ovat hyötynet liittoratkaisuissa työnantajat enemmän.

Joka toinen suomalainen (49 %) arvioi, että liittokierroksella on ollut liikaa työtaisteluita tai niiden uhkia. Keskimäärää vakuuttuneempia asiasta ovat yrittäjät ja ylempät toimihenkilöt. Alemmat toimihenkilöt eivät näe asiaa läheskään samalla tavoin.

Nyt saatuja mielikuvia liittokierroksesta on mahdollista verrata vuonna 2005 saatuihin näkemyksiin edellisestä tulopoliittisesta kokonaisratkaisusta. Kahdesta eri tutkimuksesta saadut tulokset kertovat, että tuporatkaisuissa kansalaiset olettavat työnantajien voittavan enemmän kuin liittokierroksilla. Palkankorotusten nähdään tupo-kierroksella jäävän alemmalle tasolle kuin liittoratkaisuissa. Tulopoliittisten ratkaisuiden arvioidaan kohtelevan eri palkansaajaryhmiä tasapuolisemmin. Lisäksi tulopoliittiset ratkaisut myös koetaan maan kokonaistilanteen kannalta tarpeellisemmiksi kuin liittoratkaisut.

Ovatko työtaistelut vanhentunut keino vaikuttaa?

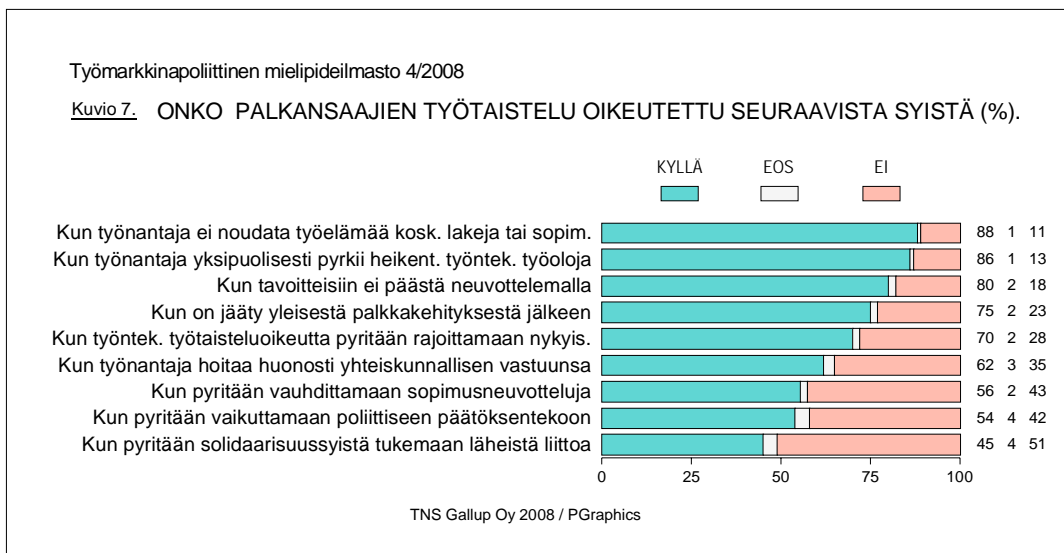
Työtaistelujen hyväksyntä on lisääntynyt

Kaikkein oikeutetuimpana periaatteellisena työtaistelun syynä pidetään tilannetta, jossa työnantaja ei noudata työelämää koskevia lakeja tai sopimuksia. Lakko tai muu työtaistelutoimi on tällöin yleisesti hyväksytty vastaveto sopimuksen rikkonutta kumppania vastaan. Työtaistelu on silloin oikeutettu 88 prosentin mielestä. Lähes yhtä moni (86 %) hyväksyy työtaistelutoimet myös silloin, kun työnantaja yksipuolisesti pyrkii heikentämään työntekijöiden työoloja.

Em. kahden työtaisteluperusteen lisäksi oikeutettuna syynä pidetään sitä, että tavoitteisiin ei päästä neuvotteluteitse. 80 prosenttia katsoo siinä tilanteessa ”järeät otteet” legitimeiksi. Kolme neljäsosaa (75 %) hyväksyy työtaistelun, johon ryhdytään, kun on jääty jälkeä yleisestä palkkakehityksestä. Valtaosa (70 %) pitää työtaistelua oikeutettuna myös silloin, kun työntekijöiden lakko-oikeutta pyritään rajoittamaan nykyisestä.

Jos työnantaja hoitaa huonosti yhteiskunnallisen vastuunsa, työtaistelutoimet koetaan aiheelliseksi (62 %). Enemmistö hyväksyy työtaistelutoimet myös silloin, kun yritetään vauhdittaa sopimusneuvotteluja (56 %) tai kun vaikutetaan poliittiseen päätöksentekoon (54 %).

Suomalaisten suhtautuminen työtaisteluihin on muuttunut viime vuodesta. Käytännössä kaikkien työtaisteluperusteiden hyväksyntä on lisääntynyt aiemmasta. Mieli-
pideilmasto on muuttunut hieman työmarkkinaradikaalimpaan suuntaan. Sopimusneuvottelujen vauhdittaminen ja poliittiseen päätöksentekoon vaikuttaminen työtaistelukeinoin on korkeammalla tasolla kuin kertaa-
kaan aikaisemmin.

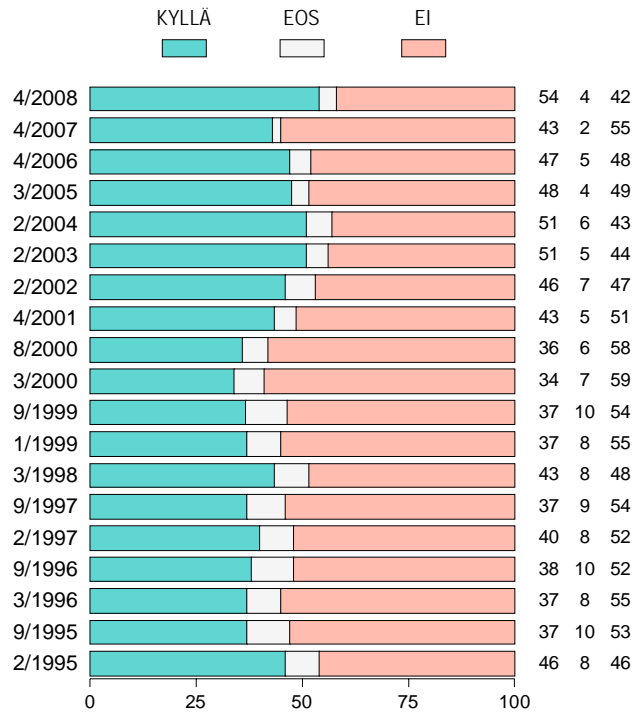
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 7t. ONKO PALKANSAAJIEN TYÖTAISTELU (aiemmin: LAKKO) OIKEUTETTU SEURAAVISTA SYISTÄ (%).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

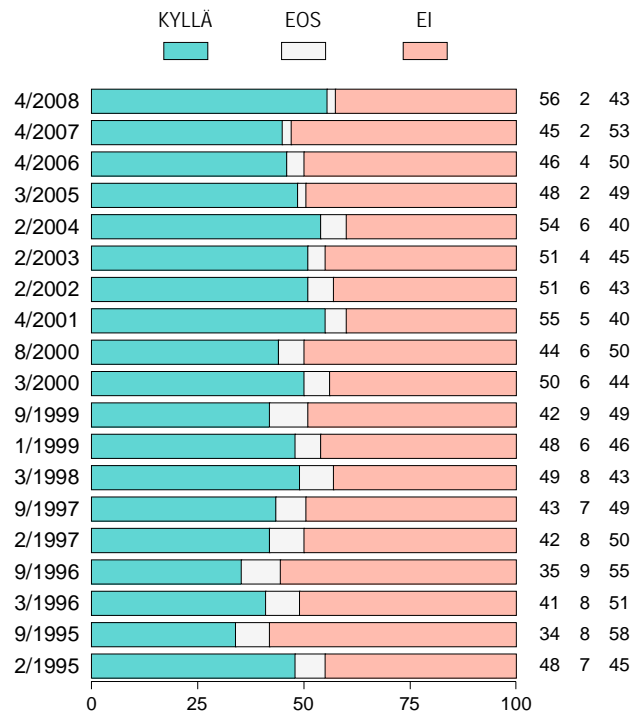
Kuvio 7-2t. ONKO TYÖTAISTELU/LAKKO OIKEUTETTU:
KUN PYRITÄÄN VAIKUTTAMAAN POLIITTI-
SEEN PÄÄTÖKSENTEKOON (e. lainsääd., %).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 7-3t. ONKO TYÖTAISTELU/LAKKO OIKEUTETTU:
KUN PYRITÄÄN VAUHDITTAMAAN SOPIMUS-
NEUVOTTELUJA (%).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

SAKn jäsenet ovat muita herkemmin hyväksymässä erilaisia työtaisteluperusteita

Eri palkansaajien keskusjärjestöjen jäsenet suhtautuvat työtaisteluperusteisiin melko samalla tavoin. Eräitä eroja kuitenkin voidaan tehdä. Akavalaiset antavat keskimäärää useammin siunauksensa sellaisille työtaisteluilille, joiden avulla pyritään vastaamaan työnantajien sopimusrikkomuksiin tai työntekijöiden työtaisteluoikeutta yritetään rajoittaa.

SAKn jäsenet hyväksyvät kaikki työtaisteluperusteet muita useammin. STTKn jäsenet herkistyvät silloin kun kysymys on palkkakehityksestä jälkeenyämisestä, neuvottelujen vauhdituksesta ja yksipuolisesta työolojen heikennyksistä.

Puolueiden kannattajien käsitykset ovat osaksi yllätyksellisiä. Vasemmistoliiton, SDPn ja vihreiden kannattajat erottuvat muista hieman lakkomyönteisemmän ajattelutapansa johdosta. Keskustalaisten ja kokoomuslaisten ymmärtämys on vähäisempää ainakin silloin, kun työtaisteluun liittyy määreitä ”poliittinen painostus” tai ”solidaarisuus”.

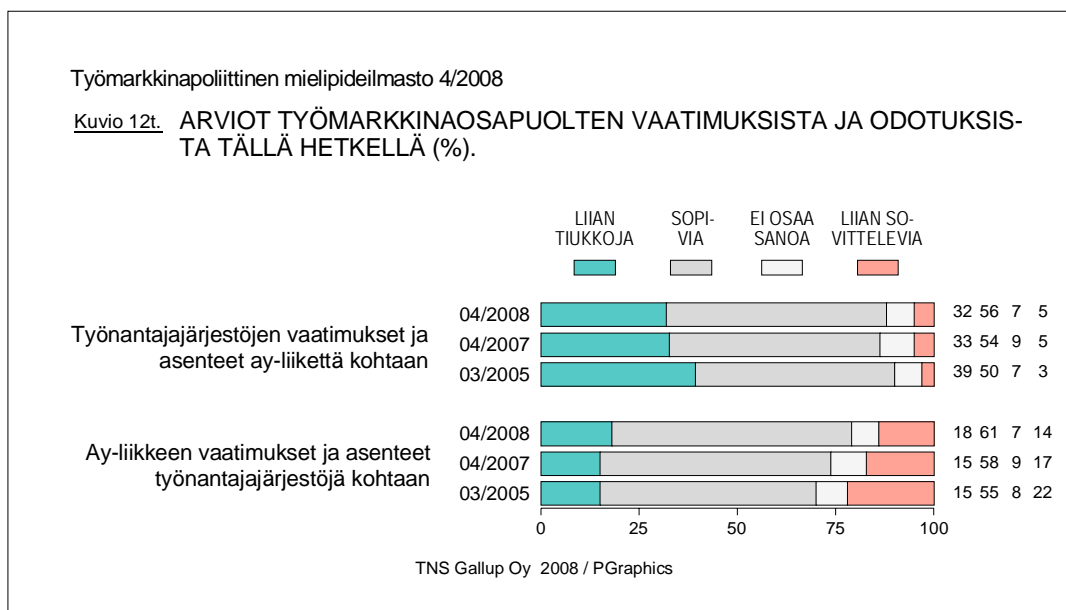
Kaikkien puolueiden kannattajat suhtautuvat työtaisteluihin aiempaa myönteisemmin. Merkilepantavaa muutoksissa on se, että Keskustan kannattajien suhtautuminen on vuoden aikana muuttunut voimakkaasti myönteisemmäksi etenkin, kun kyse työtaistelusta, jonka tarkoituksena vaikuttaa poliittiseen päätöksentekoon.

Onko työmarkkinoiden ilmapiiri muuttunut?

Työmarkkinaosapuolten keskinäiset suhteet ovat kohdallaan

Kun kysytään, millaisiksi kansalaiset kokevat osapuolten vaatimukset toisiaan kohtaan saadaan tulokseksi, että enemmistö katsoo molempien työmarkkinaosapuolten vaatimukset ja asenteet toisiaan kohtaan lähinnä sopiviksi. Kuitenkin kolmannes (32 %) arvioi työnantajajärjestöjen reaktiot ja toimet liian tiukoiksi. Vain 18 prosenttia kansasta syyttää ammattiyhdistysliikettä otteiden ylimitoituksesta.

Muutokset aiemmasta ovat olleet vähäisiä. Niiden osuus, jotka sanovat työmarkkinaosapuolten vaatimusten ja asenteiden toisiaan kohtaan olevan sopivalla tasolla, on noussut johdonmukaisesti vuodesta 2005.

Eläkeikää lähestyvät kansalaiset ja SAKn jäsenet ovat niitä, joilla on muita useammin taipumusta syyllistää työnantajajärjestöjä liian kovista otteista ay-liikettä kohtaan. Niitä, jotka näkevät, että työnantajajärjestöt olisivat liian helläkätisiä ja sovittavia ei juuri löydy, ei edes yrittäjien keskuudesta.

Yrittäjät ja Kokoomuksen kannattajat ilmoittavat muita selvästi useammin, että ay-liikkeen vaatimukset ja asenteet työnantajajärjestöjä kohtaan ovat liian tiukkoja.

Mielipiteet työtaistelu-oikeudesta

Palkansaajien työtaisteluoikeuteen ei saa puuttua

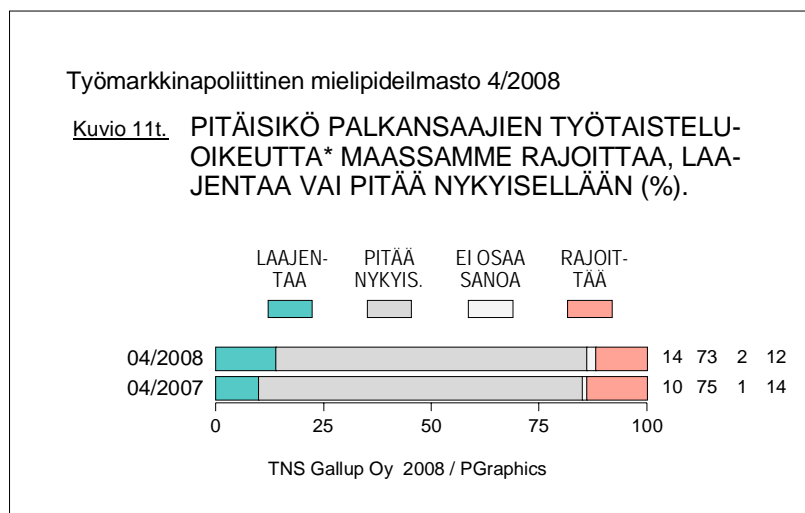
Tutkimuksessa vastaajilta tiedusteltiin näkemystä siitä, pitäisikö palkansaajien työtaisteluoikeutta maassamme rajoittaa, laajentaa vai pitää ennallaan. Valtaosa (73 %) suomalaisista säilyttäisi palkansaajien työtaisteluoikeuden nykyisellään. Rajoittajia löytyy vain reilu kymmenesosa (12 %).

Tulos on kutakuinkin sama kuin vuosi sitten, jolloin kysyttiin lakko-oikeuden rajoittamisesta. Pieni liiakhdus näkyy siihen suuntaan, että työtaisteluoikeutta pitäisi pikemminkin laajentaa nykyisestä.

Tämä tulos täydentää tietoja, joita saatiin tutkimuksessa oikeutettuja työtaisteluperusteita kysyttäessä. Valtaosa (70 %) kansasta pitää työtaistelua hyväksyttävänä vastakeinona, jos työntekijöiden oikeutta työtaisteluihin yritetään rajoittaa nykyisestä.

Kaikissa väestöryhmissä enemmistö säilyttäisi työtaisteluoikeuden nykyisellään. Keskimäärää enemmän työtaisteluoikeuden rajoittajia löytyy Kokoomuksen (30 %) kannattajien parissa. Yrittäjistä vain yksi kuudesta (17 %) rajoittaisi palkansaajien oikeutta työtaisteluihin.

Työtaisteluoikeuden laajentamisen kannatus on keskimäärää suurempaa Vasemmistoliiton ja SDP:n kannattajien, työntekijöiden keskuudesta. Ammatillisten keskusjärjestöjen jäsenten keskuudessa ollaan vahvasti nykytilaan tyytyväisiä.

*Kysymysmuoto osittain muuttunut. Aiempi muoto: 'Pitäisikö lakko-oikeutta..'

Käsitykset suomalaisten yritysten yhteiskuntavastuusta – onko sitä?

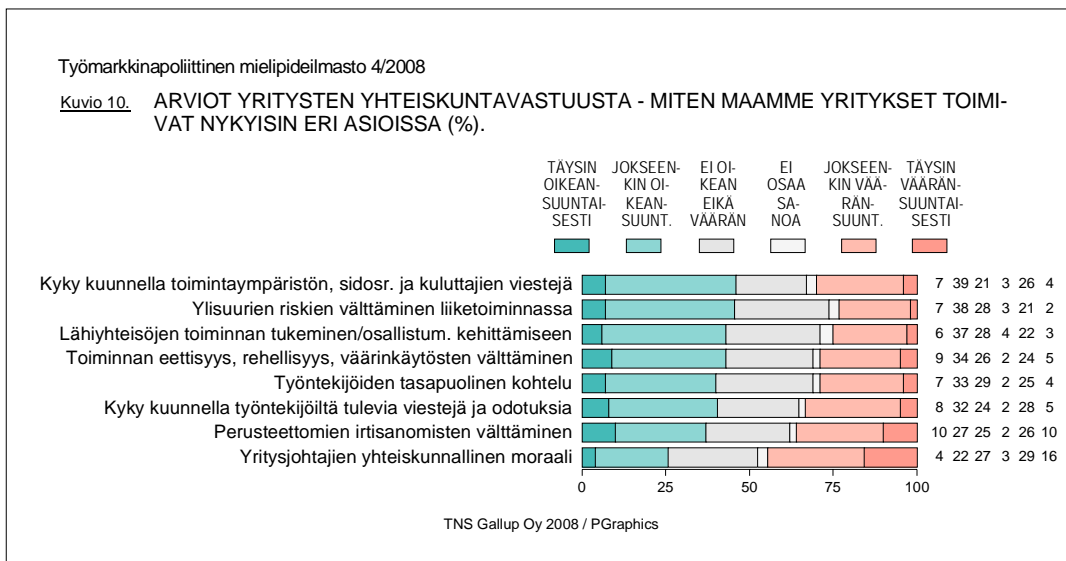
Kansalaiset aiempaa vähemmän vakuuttuneita siitä, että yritykset välttävät ylisuurien riskien ottamista liiketoiminnassa ja kuuntelevat viestejä toimintaympäristöstään

Viimeksi kuluneen parin kolmen vuoden aikana on maassamme lisääntyvässä määrin keskusteltu yritysten yhteiskuntavastuusta. Keskustelu on saanut kiihkeitä sävyjä etenkin silloin kun julkisuuteen on tullut irtisanomisilmoituksia, joiden perustelut asetettu kyseenalaisiksi.

Koska yhteiskuntavastuu sisältää muitakin ulottuvuuksia kuin työllistämisenäkökohdan vastaajille esitettiin kysymyksenasettelu, jossa he arvioivat suomalaisten yritysten yhteiskuntavastuuta kaikkiaan kahdeksassa eri asiassa. Tehtävänä oli jokaisessa asiassa sanoa, toimivatko maamme yritykset yleisesti ottaen oikean- vai vääränsuuntaisesti.

Suomalaisilla ei ole kovinkaan yksimielistä käsitystä siitä, miten yritykset yleensä toimivat eri asioissa. Mielipiteet hajoavat voimakkaasti. Mielipiteitä tarkastellaan seuraavassa sen mukaan, painottuvatko ne enemmän hyväksyvien vai tuomitsevien kannanottojen suuntaan.

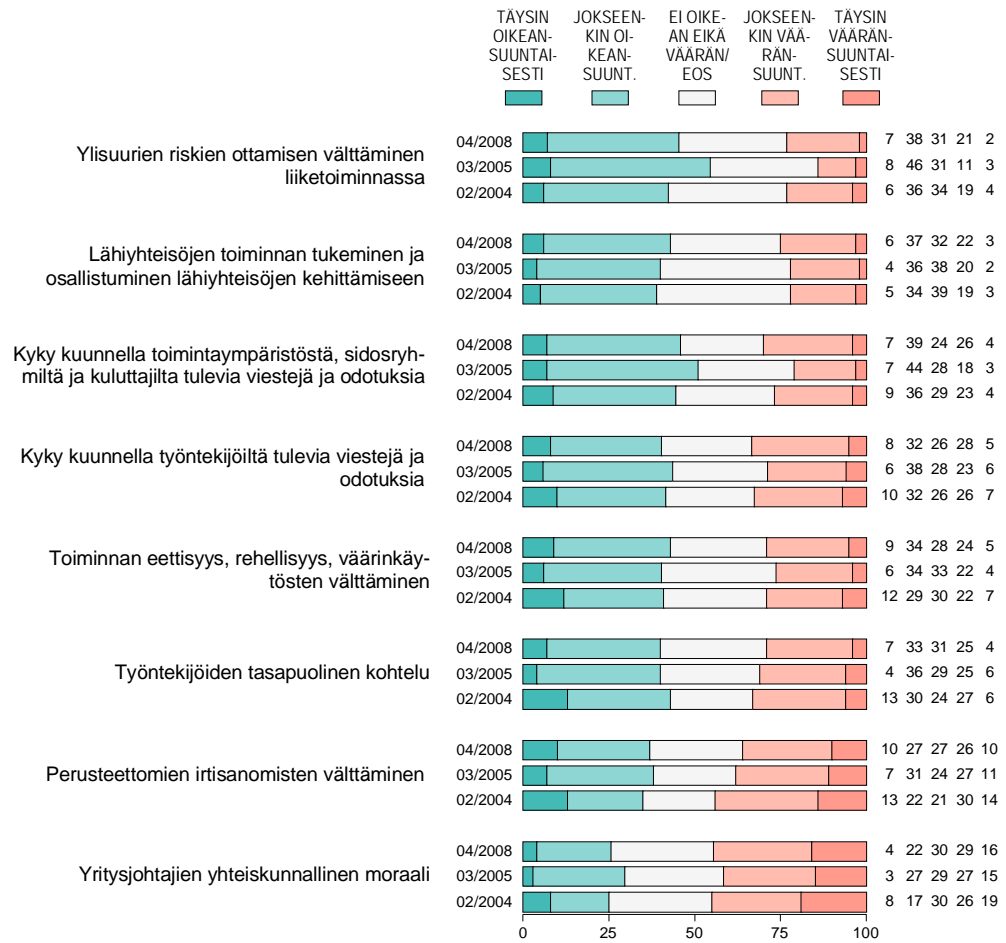
Kuudessa kysytyssä asiassa kahdeksasta kansalaisten käsitykset painottuvat enemmän suuntaan, jossa yritysten toiminta maassamme on ainakin jossain määrin oikeansuuntaista. Nämä hyväksyntää saavat asiat ovat kyky kuulla toimintaympäristön viestejä, ylisuurien riskien välttäminen, lähiyhteisöjen toiminnan tukeminen, toiminnan rehellisyys, työntekijöiden tasapuolinen kohtelu sekä kyky kuulla työntekijöiltä tulevia viestejä.

Kansalaisten luottamus siihen, että yritykset osaavat välttää ylisuurien riskien ottamista liiketoiminnassa on selvästi vähentynyt kolmen vuoden takaisesta, jolloin asiaa kysyttiin edellisen kerran. Myös epäluottamus siihen, että yritykset kuuntelisivat toimintaympäristöstä kumpuavia viestejä, on voimistunut kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana.

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 10t. ARVIOT YRITYSTEN YHTEISKUNTAVASTUUSTA - MITEN MAAMME YRITYKSET TOIMIVAT NYKYISIN ERI ASIOISSA (%).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

Lähes joka toinen epäilee yritysjohtajien yhteiskunnallista moraalialia

Kritiikkiä tulee etenkin kahdessa asiassa. Ensinnäkin väestöstä yli kolmannes arvioi, että yritykset toimivat vääräsuuntaisesti kun puhutaan perusteettomien irtisanomisten välttämisestä. Toinen asia, johon kohdentuu vielä enemmän arvostelua, on yritysjohtajien yhteiskunnallinen moraalialia. Suomalaisista 45 % on sitä mieltä, että yritysjohtajat toimivat yhteiskunnallista moraalialia koskeissa asioissa vääräsuuntaisesti. Käsitykset yritysjohtajien "moraalittomuudesta" ovat yhteydessä käsityksiin irtisanomisista ja henkilöstön kuuntelemisesta, ei niin paljon siihen, mitkä ovat näkemykset yritysten toiminnan eettisyydestä tai rehellisyydestä yleensä.

Kun tuloksia tarkastellaan taustamuuttujien mukaan käy ilmi se, että alemmat toimihenkilöt ja eläkeläiset epäilevät muita useammin yritysten toimineen väärin irtisanomisissa. Keskusjärjestötaustan mukaan näitä kriittisiä äänenpainoja löytyy keskimäärää enemmän SAKn jäsenten keskuudesta.

Aiempaa useampi kuluttaja kiinnittää huomion vain tuotteisiin, eikä kannu huolta siitä, miten yritys kohtelee työntekijöitään

Enemmistö (62 %) suomalaisista torjuu omalla kohdallaan sen, että he eivät välittäisi siitä miten yritys suhtautuu omaan henkilöstöönsä kunhan tuotteet ja palvelut ovat hyviä. Torjunta on kuitenkin jonkin verran vähentynyt vuodesta 2005. Aiempaa useammalle on siis yhdentekevää, miten yritys kohtelee työntekijöitä jos tuotteet ja palvelu on kohdallaan.

Enemmistö (58 %) ilmoittaa, että ei osta sellaisen yrityksen tuotteita tai palveluita, joka suhtautuu henkilöstöönsä välinpitämättömästi tai laiminlyö yhteiskunnalliset velvoitteensa. Tulosta ei suoraan voi verrata aiempiin, koska kysymyksenasettelua muutettiin. Epäsuorasti tulokset kuitenkin viittaavat siihen, että kuluttajien itsekkyyks on lisääntynyt.

Enemmistö (62 %) kansalaisista ei usko yritysten tuntevan aitoa vastuuta työntekijöistään. Reilu kolmannes (37 %) antaa yrityksille tässä asiassa tunnustusta. Luottamus yrityksiä kohtaan on tässä asiassa hieman suurempaa kuin vuonna 2005.

Palkitsemisen oikeudenmukaisuuteen löytyy luottamusta eniten nuorten ja opiskelijoiden keskuudesta

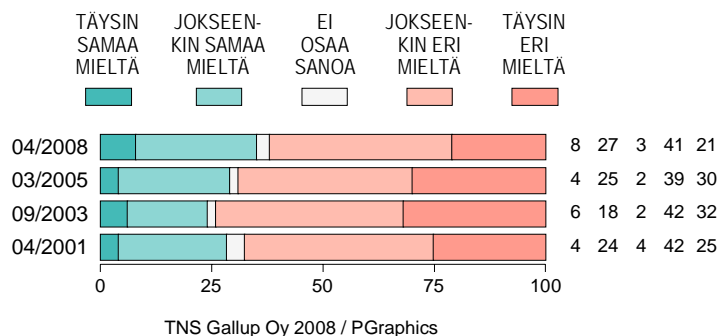
Enemmistö (58 %) suomalaisista torjuu ajatuksen, että 'yritykset maassamme palkitsevat työntekijöitä oikeudenmukaisesti niistä ponnistuksista, joita he tekevät yritysten kannattavuuden parantamiseksi'. Usko oikeudenmukaiseen palkitsemiseen on kutakuinkin samalla tasolla kuin vuonna 2005.

Työntekijät ja alemmat toimihenkilöt ovat kriittisimpiä eri ammattiryhmistä suhtautumisessa yritysten oikeudenmukaisuuteen palkitsemisessa. Suomalaisen yritysten oikeudenmukaisuuteen uskovat voimakkaimmin nuoret alle 25-vuotiaat ja opiskelijat.

Väittämän 'yritykset ajavat nykyisin vain omaa etuaan välittämättä yhteisestä hyvästä' hyväksyy kaksi kolmasosaa (67 %) suomalaisista. Torjuntaa ilmentävät mielipiteet ovat hieman yleistyneet vuodesta 2005. Enemmän kuin kolme neljästä (75 %) on sitä mieltä, että 'yritysjohdon puheet palkkamaltista ja uhrauksista ovat epäuskottavia, koska he ajavat vain itselleen lisätuloja'. Mielipide on ehkä hieman voimistunut aiemmasta.

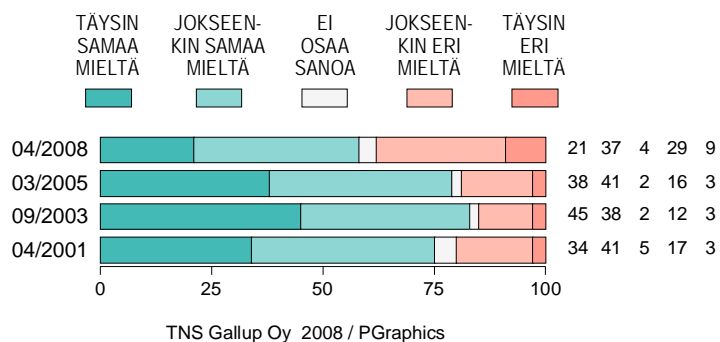
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 8-6. "Mikäli tuotteet ja palvelut ovat hyviä, en välitä siitä, miten yritys suhtautuu omaan henkilöstöönsä tai millaisia arvoja yritysjohto edustaa" (%).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

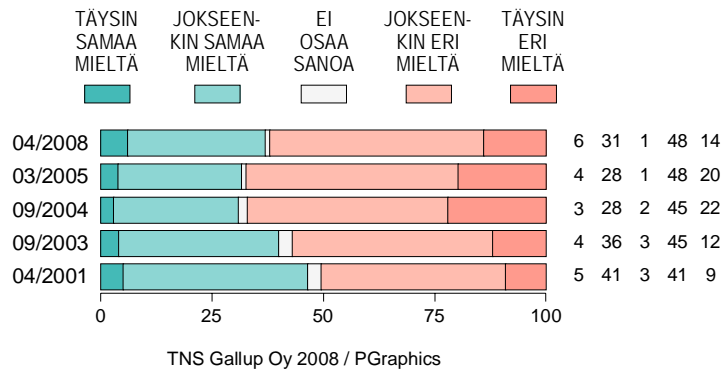
Kuvio 8-5. "En osta* sellaisen yrityksen tuotteita tai palveluita, joka suhtautuu henkilöstöönsä välinpitämättömästi tai laiminlyö yhteiskunnalliset velvoitteensa" (%).

*Kysymysmuoto muuttunut. Aiempi muoto: 'En halua ostaa...'

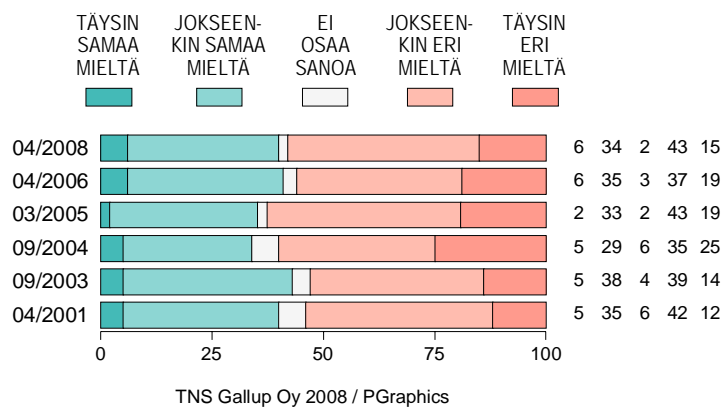
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 8-4. "Yritykset tuntevat aidosti vastuuta työntekijöistään ja heidän työpaikoista(aan)" (%).

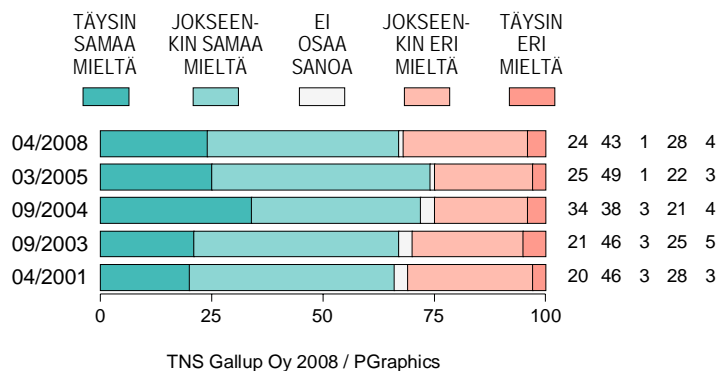
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 8-2. "Yritykset maassamme palkitsevat työntekijöitä oikeudenmukaisesti niistä ponnistuksista, joita he tekevät yritysten kannattavuuden parantamiseksi" (%).

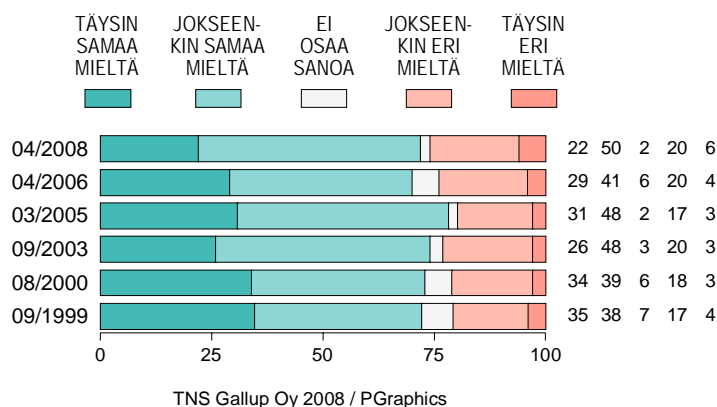
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 8-3. "Yritykset ajavat nykyisin vain omaa etuaan välittämättä yhteisestä hyvästä" (%).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 8-1. "Yritysjohdon puheet palkkamaltista ja joustamisesta* ovat epäuskottavia, koska he ajavat vain itselleen lisäetuja" (%).

*Kysymysmuoto osittain muuttunut. Aiempi muoto: 'maltista ja uhrauksista..'

Mielipiteet valtionyhtiöiden omistajapolitiikasta

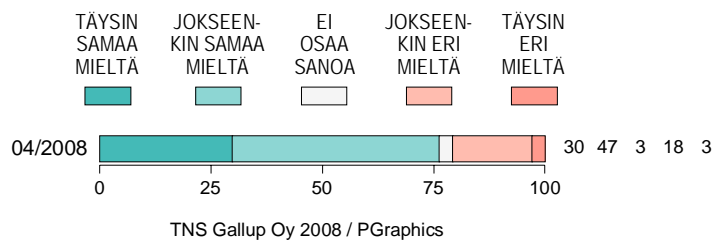
Maan hallituksen pitää puuttua valtionyhtiöiden ratkaisuihin

Viime aikoina runsasta yhteiskunnallista keskustelua on käyty siitä, missä määrin maan hallituksen on sopivaa puuttua valtionyhtiöiden ratkaisuihin omistajapolitiikassaan. Keskustelu on saanut kiihkeitä sävyjä etenkin silloin, kun julkisuuteen on tullut irtisanomisilmoituksia, joiden perustelut on asetettu kyseenalaisiksi.

Valtaosa (77 %) suomalaisista katsoo, että maan hallituksen pitää omistajapolitiikkaa toteuttaessaan vaikuttaa siihen, että yritysten ratkaisuissa otetaan ensisijaisesti huomioon ihmilliset tekijät ja vasta tämän jälkeen hyvä tulos ja kannattavuus. Vastaavasti selvä enemmistö (65 %) suomalaisista torjuu sen, että maan hallituksen pitäisi jättää valtionyhtiöiden ratkaisut yritysten johdon vastuulle eikä puuttua niiden toimintaan käytännössä juuri millään tavoin.

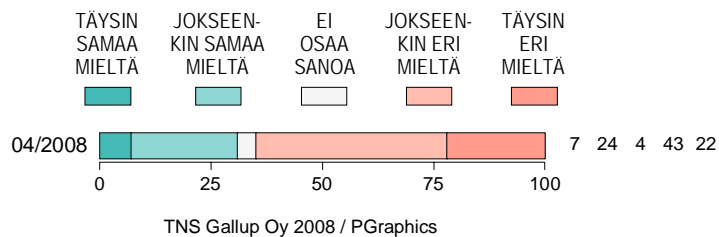
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 8-7. "Maan hallituksen pitää valtionyhtiöiden omistajapolitiikkaa toteuttaessaan vaikuttaa siihen, että yritysten ratkaisuissa otetaan ensisijaisesti huomioon ihmilliset tekijät ja vasta tämän jälkeen hyvä tulos ja kannattavuus" (%).

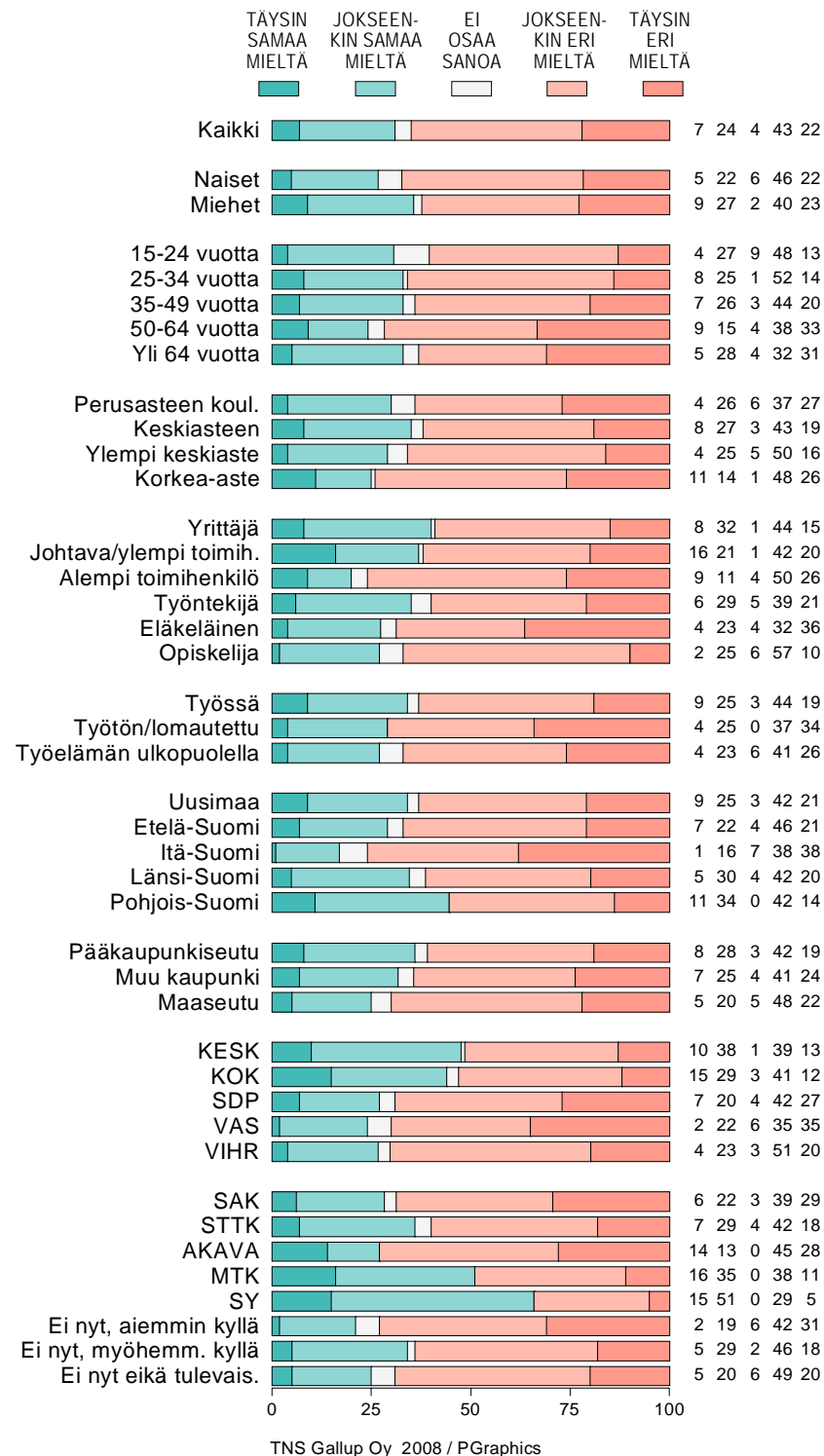
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 8-8. "Maan hallituksen pitää jättää valtionyhtiöiden ratkaisut yritysten johdon vastuulle eikä puuttua niiden toimintaan käytännössä juuri millään tavoin" (%).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 8-8. "Maan hallituksen pitää jättää valtioyhtiöiden ratkaisut yritysten johdon vastuulle eikä puuttua niiden toimintaan käytännössä juuri millään tavoin" (%).

Se, että hallitus puuttuisi valtionyhtiöiden ratkaisuihin viehättää enemmistöä kaikkien keskusjärjestöjen jäsenistä. Puoluekannan SDP:n, Vasemmistoliiton ja vihreiden kannattajat pitävät vaihtamasta valtionyhtiöiden ratkaisuihin lähinnä itsestään selvyytenä. Sensijaan Keskustan ja Kokoomuksen kannattajat jakaantuvat kahtia asian suhteen. Puolet katsoo, että ei saa puuttua juuri millään tavoin ja joka toinen on päinvastaista mieltä.

Mihin asioihin ammattiyhdistysliikkeen on tarpeen ottaa kantaa?

Ammattiyhdistysliikkeen tulee ottaa kantaa laaja-alaisesti

Mihin asioihin ammattiyhdistysliikkeen pitäisi ottaa kantaa? Tähän kysymykseen haettiin vastausta lavealla kysymyksenasettelulla, jossa vastaajien tuli arvioida kuinka tarpeellista on se, että ammattiyhdistysliike ottaa kantaa eri asioihin. Arvioinnin kohteena olevia asioita oli kaikkiaan 35 erilaista.

Yleiskuva tuloksista muodostuu kansalaisten keskuudessa siinä mielessä kiinnostavaksi, että enemmistön mielestä ammattiyhdistysliikkeen on tarpeellista reagoida miltei kaikkiaan mahdollisiin asioihin. Löytyy vain yksi asia, jonka kohdalla yli puolet sanoo, että kannan ottaminen ei ole kovinkaan tai lainkaan tarpeellista. Tämä asia on maanpuolustus.

Kaikissa muissa asioissa vähintään joka toinen arvioi, että ammattiyhdistysliikkeen tulisi tavalla tai toisella reagoida. Kaikkein tarpeellisimmaksi kansalaiset kokevat sen, että ammattiyhdistysliike ottaa kantaa palkansaajien työoloihin. Heti tämän jälkeen tulevat työllisyys, palkansaajien sosiaaliturva, palkankorotukset, työajat ja lomat sekä työelämän pelisäännöt. Ammattiyhdistysliikkeeseen kohdentuu paljon odotuksia myös silloin kun puhutaan tuleroista, joukkoirtisanomisista, eläkeasioista, sukupuolten tasa-arvosta ja yritysten yhteiskunnallisesta vastuusta.

Merkillepantavaa tuloksissa on myös se, että enemmistö kansasta pitää vähintäänkin melko tarpeellisena sitä, että ammattiyhdistysliike ottaa kantaa maan hallituksen toimintaan sekä EU:n päätöksentekoaikojen hankkeisiin ja suunnitelmiin. Epäsuorasti tulokset kielivät siitä, että kansalaiset pitävät ammattiyhdistysliikettä yhteiskunnallisen päätöksenteon vaikuttamiskanavana tai vahtikoirana sellaisissakin asioissa, jotka vain epäsuorasti sivuavat palkansaajien asemaa tai työmarkkinoita.

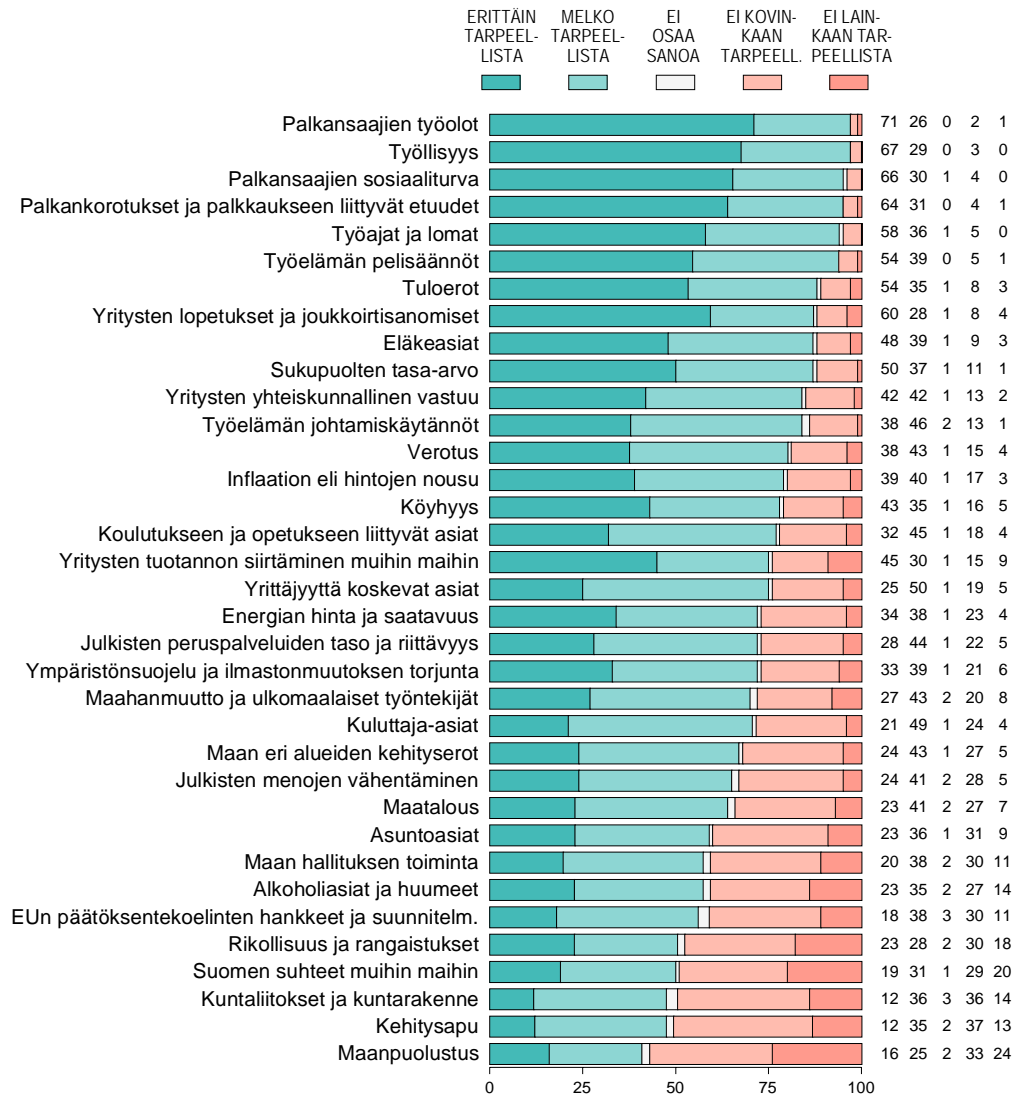
SAKn jäsenet kaikkiruokaisia, STTKn jäsenet tarkkailisivat maan hallitusta ja akavalaiset korostavat palkkausta koskevia asioita

Eri keskusjärjestöjen jäsenillä on hieman erilaisia painotuksia siitä, mihin asioihin on tarpeellista ottaa kantaa. SAK:n jäsenet pitävät keskimäärää tarpeellisempana kannan ottamista kaikkiin asioihin yrittäjäyys poislukien. STTK:n jäsenet poikkeavat muista siinä, että heidän keskuudessaan keskimäärää tarpeellisempaa on maan hallituksen toiminnan sekä kuntarakenteen julkinen arviointi. Vähemmässä määrin STTK:n jäsenet painottavat kannan ottamista kehitysapua, ulko asioita ja ympäristösuojelua koskevissa asioissa. Akavalaisen mielestä keskimäärää tärkeämpää on kannan muodostaminen palkkausta ja yrittäjäyttä koskevissa asioissa. Suomen suhteet ulkovaltoihin, asuntoasiat sekä rikollisuus ja rangaistukset eivät akavalaisen mielestä kuulu ammattiyhdistysliikkeen keskeisiin intressialueisiin.

Puoluekannan mukaiset erot ovat näkyviä. Keskustan kannattajilla on keskimäärää enemmän hyväksyviä reaktioita kun kyse siitä, että ammattiyhdistysliike ottaisi kantaa maanpuolustukseen, ulkosuhteisiin tai rikollisuuteen ja rangaistuksiin. Kokoomuksen kannattajat poikkeavat siinä, että he suhtautuvat jonkin verran keskimäärää nihkeämmin kaikenlaisiin ammattiyhdistysliikkeen kannanottoihin. SDP:n ja Vasemmistoliiton kannattajat sen sijaan odottavat ammattiyhdistysliikkeen ottavan kantaa miltei kaikkiin asioihin. Vihreiden kannattajat pitävät keskimäärää tarpeellisempana sitä, että ammattiyhdistysliike reagoi sukupuolten tasa-arvoasioihin, tuloeroihin ja ympäristöasioihin.

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 13u. KUINKA TARPEELLISENA PITÄÄ SITÄ, ETTÄ AMMATTIYHDISTYSLIIKE JA PALKANSAAJAJÄRJESTÖT OTTAVAT KANTAA ERILAISIIIN ASIOIHIN (%).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

Mikä on etujärjestöjen arvostus?

Palkansaajien keskusjärjestöjen arvostus on lisääntynyt

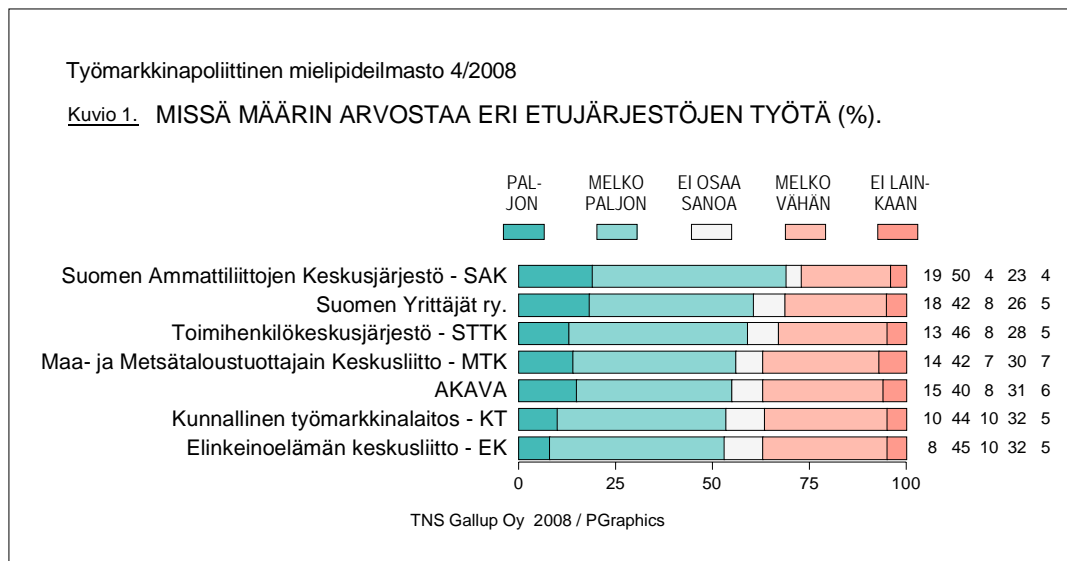
Enemmistö suomalaisista arvostaa kaikkia etujärjestöjä. Lähes kolme suomalaista neljästä (69 %) sanoo arvostavansa SAK:n työtä - 19 prosenttia arvostaa paljon, 50 prosenttia melko paljon. SAK:n jälkeen arvostuksessa kakkosena tulee Suomen yrittäjät (60 %).

STTK on arvostuslistalla kolmantena (59 %), käytännössä samalla tasolla kuin Suomen yrittäjät. MTK (56 %) ja AKAVA (55 %) nauttivat jokseenkin samantasoista arvostusta. Enemmistön arvostamia ovat myös Kunnallinen työmarkkinalaitos (54 %) ja EK (53 %).

Palkansaajien keskusjärjestöjen työtä koskeville arvioille on ollut ominaista tietty sahausliike. Sen enempää ala- kuin ylämäkikään ei ole jatkunut pitkään. Nyt etenkin palkansaajien keskusjärjestöjen ja kunnallisen työmarkkinalaitoksen arvostus on suurempaa kuin vuosi sitten.

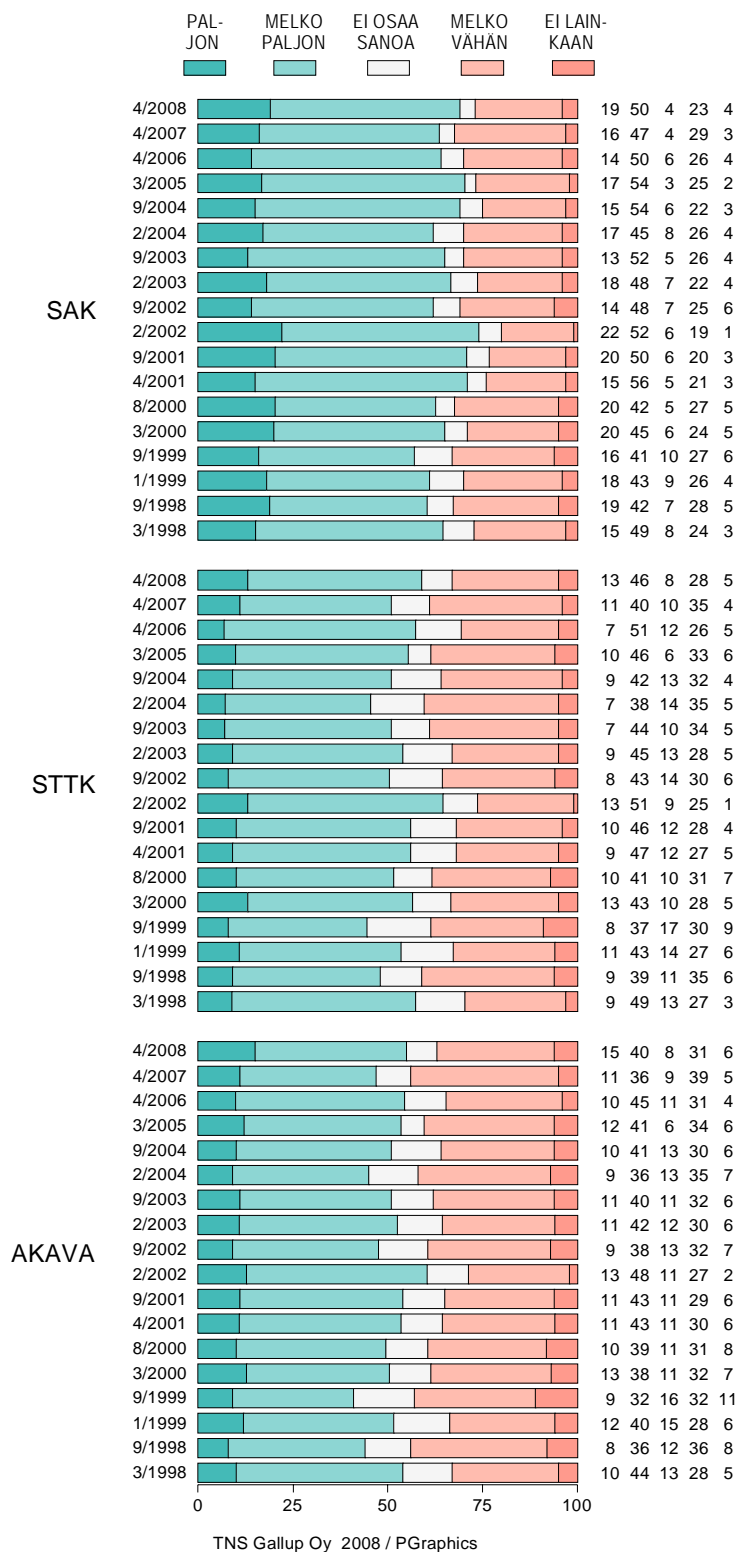
SAKta arvostavien osuus on kohonnut kuudella prosenttiyksiköllä, STTK:n ja AKAVAn kahdeksalla. Kunnallisen työmarkkinalaitoksen toimintaa arvostavien osuus on myös lisääntynyt tuntuvasti vuoden takaisesta.

Suomen yrittäjien, MTK:n ja EKn arvostus on kutakuinkin samalla tasolla kuin vuosi sitten. Suhteellisesti tarkasteltuna näiden järjestöjen arvostus on heikentynyt vuoden takaisesta verrattuna palkansaajien keskusjärjestöihin ja Kunnalliseen työmarkkinalaitokseen.

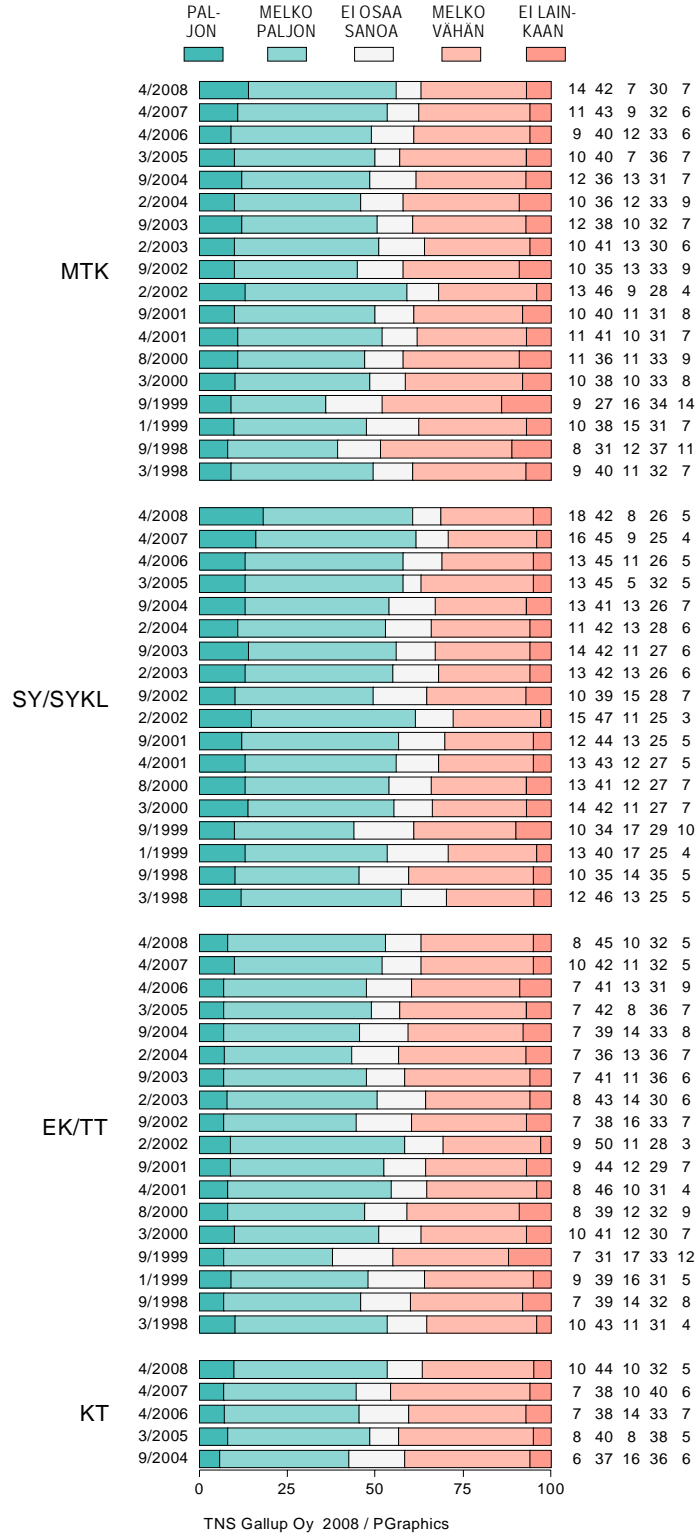

Työmarkkinapolitiittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 1t1. MISSÄ MÄÄRIN ARVOSTAA ERI ETUJÄRJESTÖJEN TYÖTÄ (%).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 112. MISSÄ MÄÄRIN ARVOSTAA ERI ETUJÄRJESTÖJEN TYÖTÄ (%).

Ylemmät toimihenkilöt arvostavat AKAVAn työtä aiempaa enemmän

SAKta arvostetaan eri väestöryhmien keskuudessa varsin laajalti. Keskimäärää enemmän SAK saa arvostusta osakseen eläkeläisiltä, työntekijöiltä, alemmilta alemmilta toimihenkilöitä sekä vasemmistopuolueiden kannattajilta. SAKn ja STTKn jäsenet arvostavat SAKn työtä. Yrittäjät, ylemmät toimihenkilöt ja akavalaiset ovat ryhmiä, joissa näkyvä vähemmistö suhtautuu varauksellisesti SAKn työhön. Akavalaiset ovat kääntäneet vuoden sisällä kelkkansa suhteessa SAK-hon.

STTKn työn arvostus on suurta alempien toimihenkilöiden (72 %) keskuudessa. Työntekijät eivät noteeraa STTKta kovinkaan korkealle etenkin jos vertailukohtana on SAK. Kaikkien puolueiden kannattajat arvostavat STTKta varsin paljon. SDPn kannattajat suhtautuvat järjestöön myönteisimmin; 71 prosenttia arvostaa sitä vähintään melko paljon. Keskustan kannattajista vastaavasti ajattelee 57 % ja Kokoomuksen kannattajista 50 %.

AKAVAn arvostus on korkealla ylempien toimihenkilöiden sekä korkeasti koulutettujen keskuudessa. Ylempien toimihenkilöiden keskuudessa AKAVAn arvostus on lisääntynyt vuoden takaisesta. Ylemmät toimihenkilöt arvostavat järjestön toimia nyt jopa enemmän kuin SAKn työtä. Vuosi sitten tilanne oli päinvastainen. Eri puolueiden kannattajista AKAVA saa eniten pisteitä Keskustalta ja Kokoomukselta.

SAKn jäsenet arvostavat oman keskusjärjestön työtä enemmän kuin vuosi sitten

Oheiseen taulukkoon on kerätty palkansaajien keskusjärjestöjen jäsenten arviot omastaan ja kahdesta muusta keskusjärjestöstä. Kullakin sarakkeella kerrotaan kyseisen järjestön jäsenten ilmaisema arvostus riveillä mainituista keskusjärjestöistä.

Luvut ovat peräisin laskutoimituksesta, jossa ensin laskettiin yhteen myönteistä ajattelutapaa kuvaavien vaihtoehtojen prosenttiosuudet. Tämän jälkeen tehtiin sama kielteisille mielipiteille ja vähennettiin ne myönteisistä.

Taulukko 1. Palkansaajien keskusjärjestöjen jäsenten järjestöihin kohdistama arvostus vuosina 2004-2008 (paljon+melko paljon osuudet miinus melko vähän+ei lainkaan osuudet).

	SAK	STTK	AKAVA
• SAK 2003	+53	+49	+32
• SAK 2004	+67	+54	+40
• SAK 2005	+72	+57	+59
• SAK 2006	+55	+38	+34
• SAK 2007	+65	+43	+60
• SAK 2008	+74	+51	+32
• STTK 2003	+21	+48	+30
• STTK 2004	+18	+61	+18
• STTK 2005	+22	+67	+44
• STTK 2006	+14	+50	+51
• STTK 2007	+15	+63	+50
• STTK 2008	+23	+53	+23
• AKAVA 2003.....	+14	+27	+50
• AKAVA 2004.....	+3	+42	+65
• AKAVA 2005.....	+9	+40	+62
• AKAVA 2006.....	+13	+22	+64
• AKAVA 2007.....	-11	+29	+51
• AKAVA 2008.....	+9	+20	+53

Itseisarvoltaan suuri ja etumerkiltään positiivinen luku tarkoittaa siten sitä, että ko. järjestön jäsenissä on selvästi enemmän myönteisesti kuin kielteisesti ajattelevia, negatiivisella etumerkillä varustetut, itseisarvoltaan vastaavankokoiset luvut viittaavat tilanteen olevan päinvastainen. Arviot ”omasta” organisaatiosta on lihavoitu.

Kaikilla kolmella palkansaajien keskusjärjestöllä on paljon enemmän järjestöä arvostavia jäseniä kuin ei-arvostavia. SAKn jäsenten omaan keskusjärjestöön kohdistama arvostus on lisääntynyt ja on nyt vuoden 2005 tasolla. STTKn jäsenten arvostus omaa keskusjärjestöä kohtaan on hieman vähentynyt. Sen sijaan akavalaisten suhtautuminen omaan keskusjärjestöön on kuta-kuinkin ennallaan. STTKn ja AKAVAn jäsenet arvostavat omaa keskusjärjestöään vähemmän kuin SAKn jäsenet.

Etujärjestöjen imagot

Etujärjestöt eivät kansalaisten mielestä puutu asioihin, jotka eivät niille kuulu

Suomalaisten mielikuvia etujärjestöistä selvitettiin tutkimuksessa useammalla erillisellä kysymyksenasettelulla. Järjestöjen ominaisuusprofiilia selvitettiin ns. attribuuttitekniikkaa käyttäen. Vastaajien tuli ilmoittaa kaikki ne ominaisuudet, jotka sopivat kuvaamaan ao. järjestöjä.

Järjestöjen kuvaa voidaan tarkastella joko suhteessa itseensä eli vertailemalla eri ominaisuuksien sopivuutta ilmaisevien prosenttilukujen suuruusjärjestyttä tai suhteessa muihin järjestöihin. Nämä erilaiset tarkastelunäkökulmat antavat osaksi erilaisen tuloksen siksi, että vaikka jokin ominaisuus osoittautuisi leimalliseksi jollekin järjestölle, se saattaa kuitenkin olla vielä tyypillisempi jollekin toiselle. Tässä raportissa yritetään kiinnittää huomiota näihin molempiin näkökulmiin.

Myös muutostarkastelussa vertailua on hyvä suorittaa. Joskus saattaa kaikkien järjestöjen imago olla parantunut. Tärkeäksi tällaisessa tilanteessa tulee se, kuka on kohottanut kasvojaan kaikkein eniten.

Jos ajatellaan, että kyky synnyttää kansalaisissa ylipäättään mielikuvia on myönteinen piirre, palkansaajien keskusjärjestöjen tilanne on vähintään kohtalainen. Niiden asema kansalaisten keskuudessa on vakaa. SAKn voimakas asema heijastuu tuloksiin siten, että siihen liitetään kaikkein yleisimmin melkein kaikki esitetyt ominaisuudet, ovatpa ne sitten positiivisia tai negatiivisia.

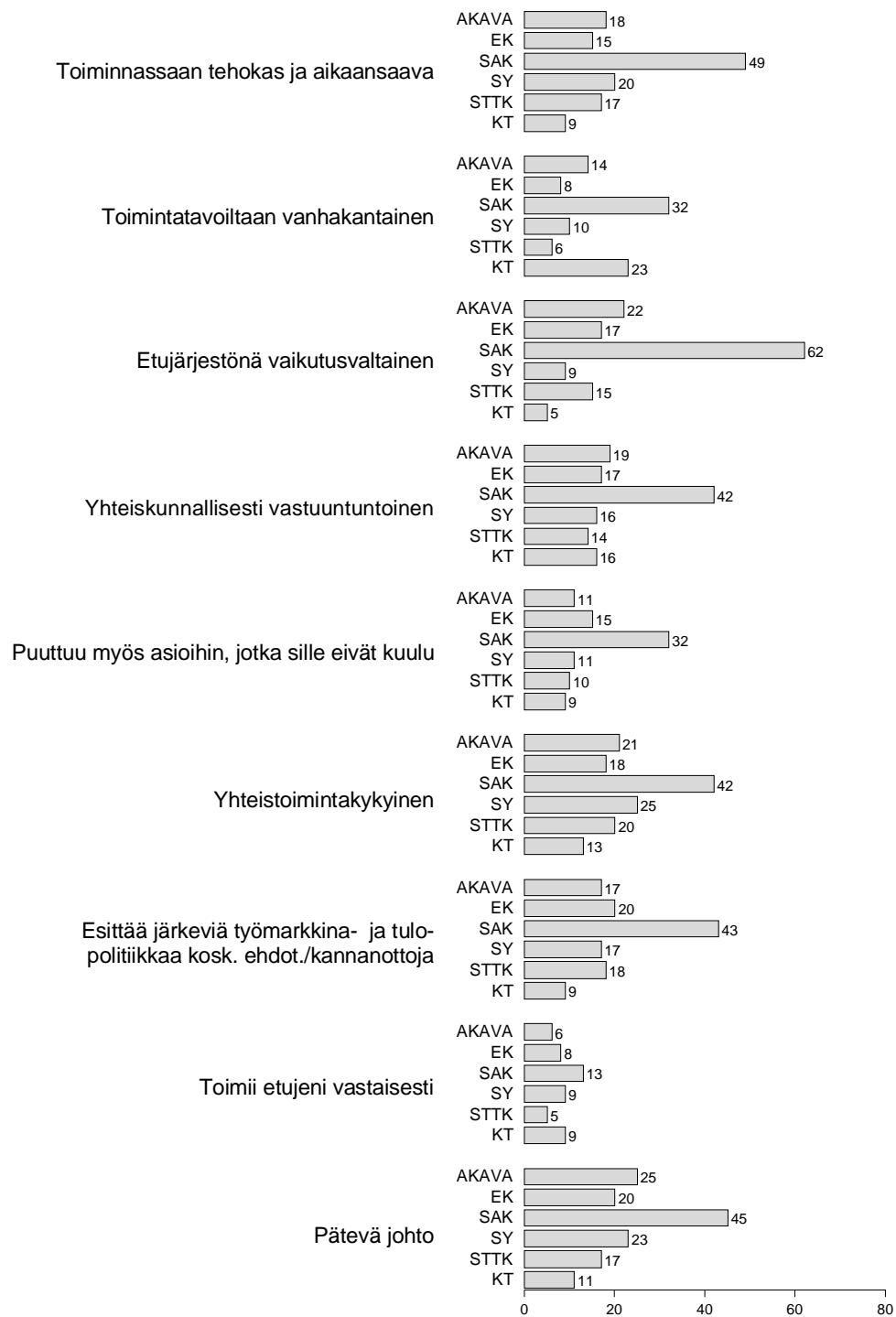
AKAVA kipusi ylöspäin imagovertailussa

Kun järjestöjä vertaillaan toisiinsa, voidaan tämä tehdä vertailemalla järjestöjä ominaisuuksittain. Toinen mahdollisuus on rakentaa ominaisuuksien kautta kullekin ”kokonaisimago”. Seuraavassa on järjestöille annettu pisteitä sen mukaan, miten ne ovat selviytyneet keskinäisessä kilpailussa suuren yleisön silmissä. Lisäksi vertailussa on huomioitu ykkössijojen summa.

Jokaisen myönteisen ja kielteisen ominaisuuden kohdalla järjestöille on annettu pisteitä 1-6 välillä. Myönteisen ominaisuuden kohdalla on kuusi pistettä annettu järjestölle, johon on liitetty enemmän ominaisuutta kuin muihin järjestöihin. Tämän jälkeen viisi pistettä on saanut se, johon on liitetty toiseksi eniten ao. ominaisuutta jne. Kielteisten ominaisuuksien osalta eniten pisteitä saa järjestö, johon vastaajat ovat liittäneet ao. ominaisuutta kaikkein vähiten.

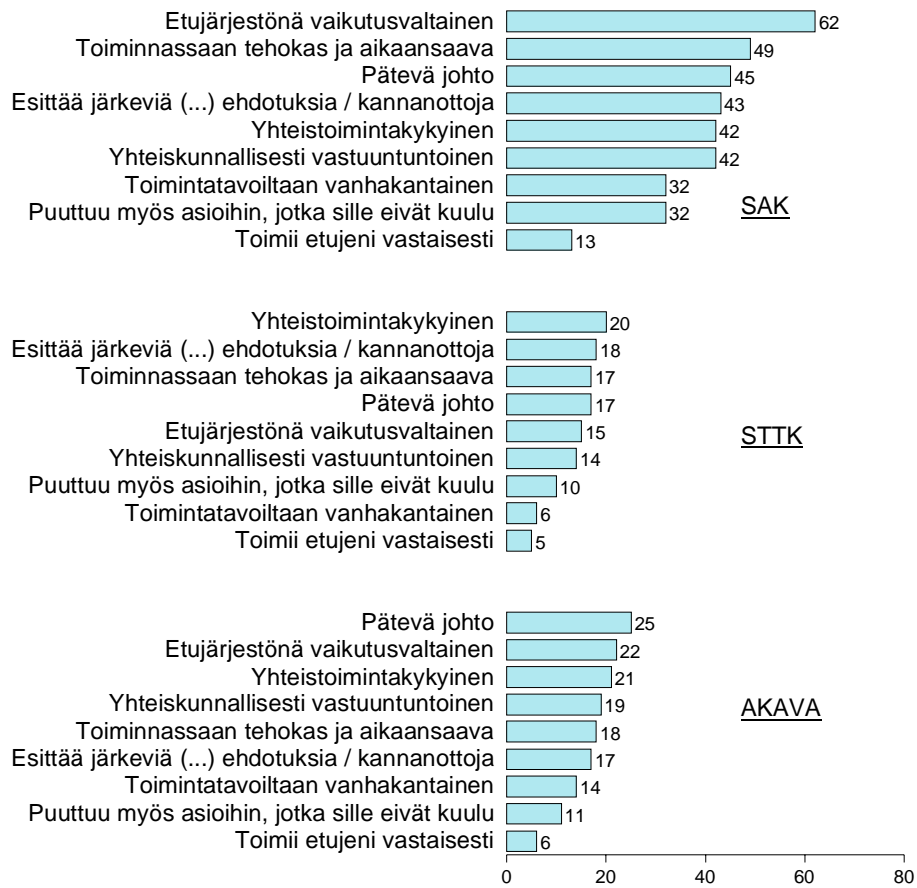
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 2. ARVIOT ETUJÄRJESTÖJEN OMINAISUUKSISTA (monivalintakysymys, %).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

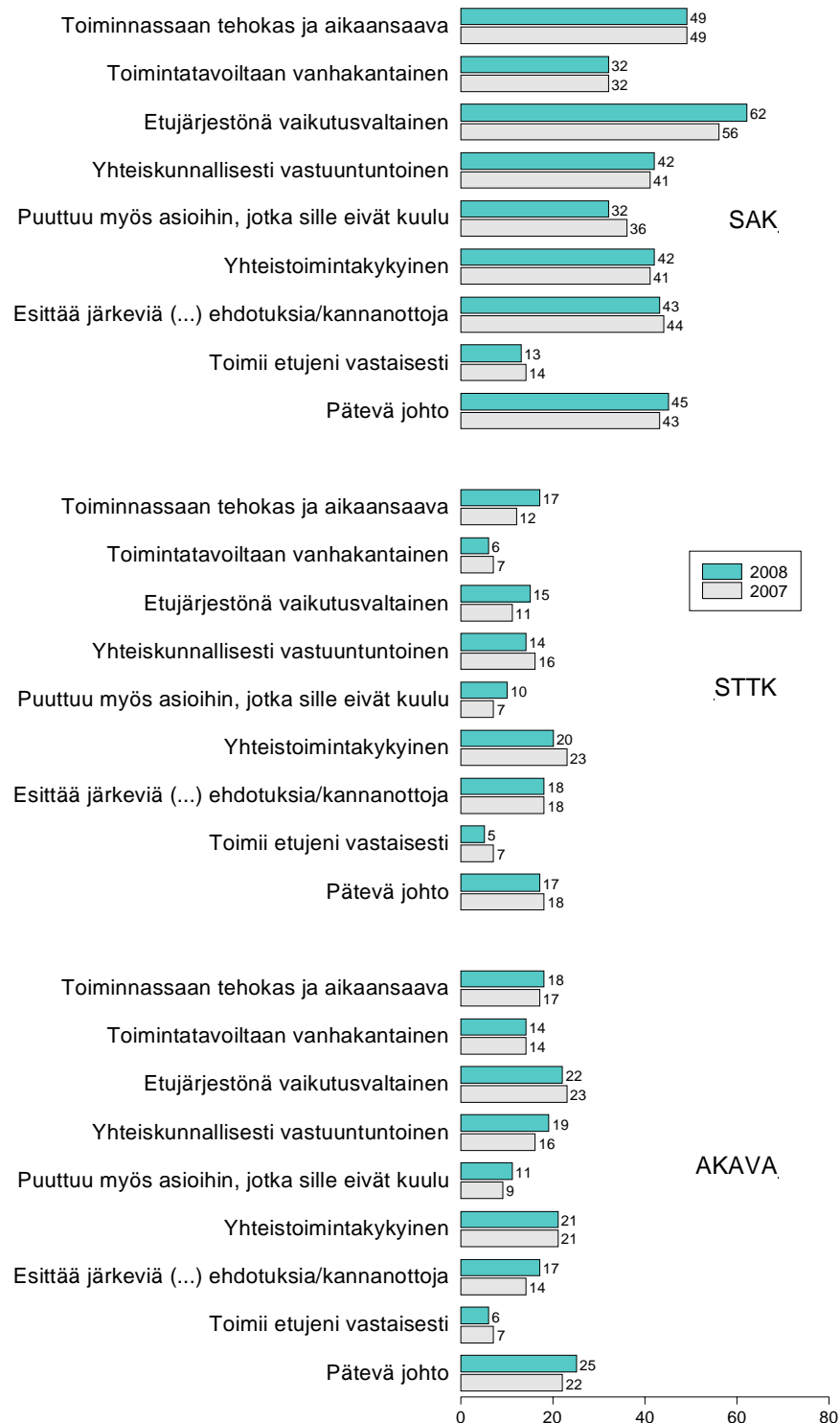
Kuvio 2pi. ARVIOT ETUJÄRJESTÖJEN OMINAISUUKSISTA: PALKAN-
SAAJAKESKUSJÄRJESTÖT (monivalintakysymys, %).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

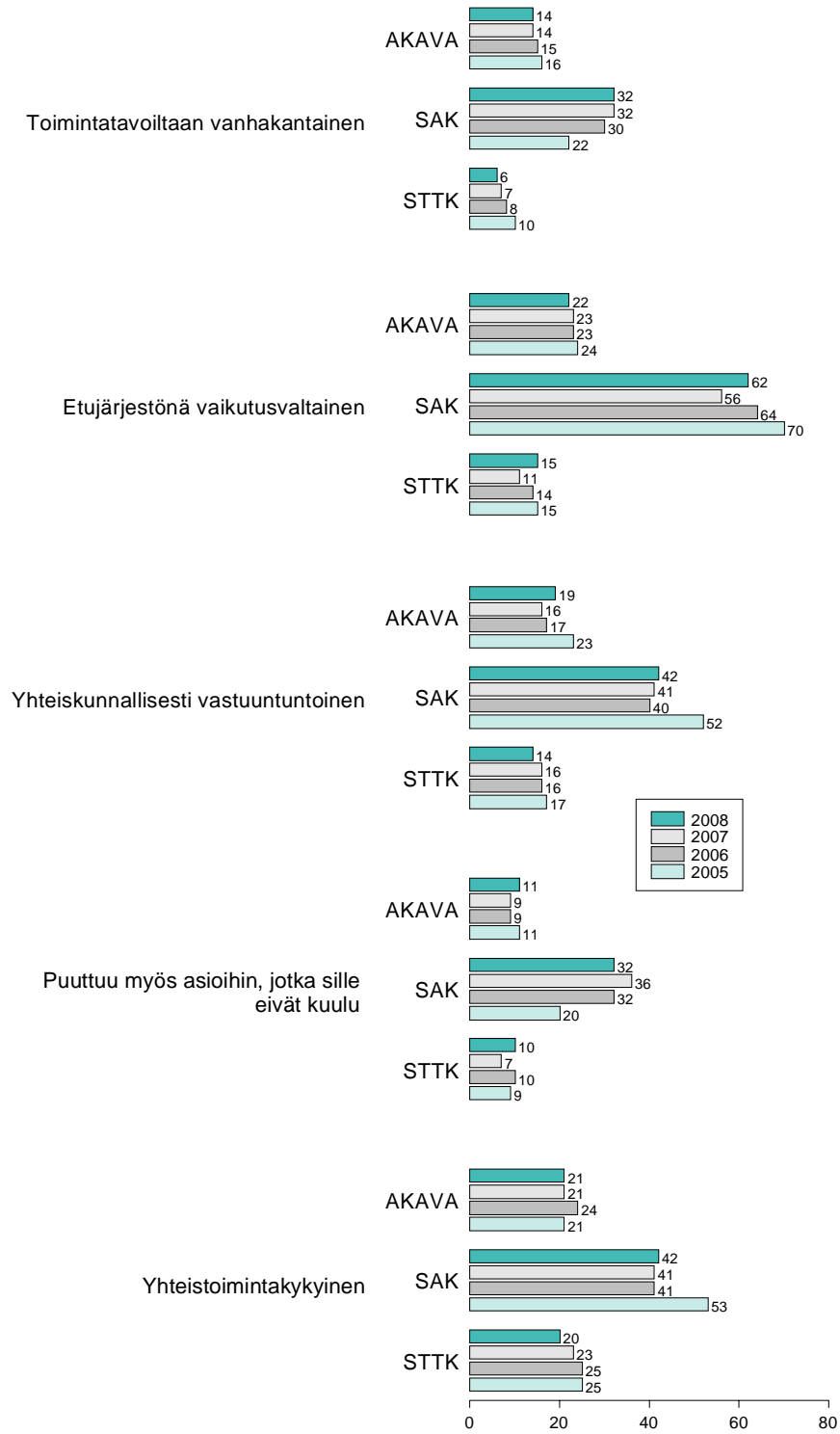
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 2p2. ARVIOT ETUJÄRJESTÖJEN OMINAISUUKSISTA: PALKAN-
SAAJAKESKUSJÄRJESTÖT VUOSINA 2007 JA 2008 (%).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 2p. ARVIOT ETUJÄRJESTÖJEN OMINAISUUKSISTA: PALKAN-
SAAJAKESKUSJÄRJESTÖT VUOSINA 2005-2008 (%).

Taulukko 2. Etujärjestöjen imagot 2008. Pistevertailu. Järjestöille on annettu jokaisen ominaisuuden kohdalla pisteitä paremmuudesta. Negatiivisen ominaisuuden kohdalla pisteitä eniten saa järjestö, johon kansalaiset liittävät ao. ominaisuutta kaikkein vähiten.

	SAK	STTK	AKAVA	SY	EK	KT
Tehokas ja aikaansaava	6.	3.	4.	5.	2.	1.
Vanhakantainen	1.	6.	3.	4.	5.	2.
Vaikutusvaltainen	6.	3.	5.	2.	4.	1.
Yhteiskunnallisesti vastuuntuntoinen	6.	1.	5.	3.	4.	3.
Puuttuu asioihin, jotka eivät kuulu	1.	5.	4.	4.	2.	6.
Yhteistoimintakykyinen	6.	3.	4.	5.	2.	1.
Järkeviä työmarkkinapol. ehdotuksia	6.	4.	3.	3.	5.	1.
Toimii etujeni vastaisesti	1.	6.	5.	3.	4.	3.
Pätevä johto	6.	2.	5.	4.	3.	1.
Järjestyssijojen summa	39	33	38	33	31	19
Ykkössijojen summa	6	2	0	0	0	1

Etujärjestöt asettuvat kokonaisimagon mukaan seuraavaan järjestykseen kun otetaan huomioon sekä järjestyssijapisteytys että ykkössijojen määrä:

SYKSY 2004	KEVÄT 2005	KEVÄT 2006	KEVÄT 2007
1. SAK	1. SAK	1. SAK	1. SAK
2. STTK	2. STTK	2. Suomen Yrittäjät	2. Suomen yrittäjät
3. AKAVA	3. AKAVA	3. AKAVA	3. AKAVA ja STTK
4. Suomen Yrittäjät	4. Suomen Yrittäjät	4. STTK	4. EK
5. TT	5. EK	5. EK	5. KT
6. KT	6. KT	6. KT	

KEVÄT 2008

1. SAK
2. AKAVA
3. STTK
4. Suomen Yrittäjät
5. EK
6. KT

Tuloksia voi verrata aiempien tutkimusten tuloksiin. Merkittävimmät muutokset viime vuoteen jokaisen palkansaajien keskusjärjestön osalta erikseen ovat seuraavat.

SAK

- SAK:n julkinen kuva on parantunut siinä, että se koetaan aiempaa useamman mielestä vaikutusvaltaiseksi. Lisäksi aiempaa pienempi osa valittaa SAK:n puuttuvan asioihin, jotka eivät sille kuulu.

STTK

- STTK:n kohdalla parannusta on tapahtunut etenkin tehokkuudessa ja vaikutusvaltaisudessa. Samanaikaisesti niiden osuus, jotka sanovat järjestön puuttuvan asioihin, jotka eivät sille kuulu, on hivenen lisääntynyt.

AKAVA

- AKAVAn on aiempaa useamman mielestä vastuuntuntoinen ja esittävän järkeviä työmarkkinapoliittisia kannanottoja. Lisäksi aiempaa useampi sanoo järjestöllä olevan pätevän johdon.

EKn kannanottojen uskottavuus on lisääntynyt?

Kun vastaajilta kysytään, mitkä kaikki etujärjestöt esittävät järkeviä työmarkkina- ja tulopoliittikaa koskevia ehdotuksia ja kannanottoja, niin enemmän kuin kaksi viidesosaa väestöstä kokee SAKn sanomiset järkeviksi työmarkkina- ja tulopoliitikassa.

Muut keskusjärjestöt kamppailevat suhteellisen tasapäisesti jäljelle jäävistä 'äänistä'. STTKn, AKAVAn, Suomen Yrittäjien ja EKn keskinäinen mittelo päättyy tällä kertaa EKn voittoon.

Mielipiteet ovat muuttuneet vuodesta 2007 jonkin verran. EKn sanomaan työmarkkina- ja tulopoliitikassa uskotaan jopa enemmän kuin vuosi sitten. SAKn ja STTKn uskottavuus on tässä asiassa samalla tasolla kuin vuosi sitten. Viime vuodesta AKAVA on parantanut asemiaan järkevänä lausunnonantajana, kun taas Suomen yrittäjien uskottavuus on hieman heikentynyt.

Taulukko 3. Mitkä järjestöt esittävät järkeviä työmarkkina- ja tulopoliittisia ehdotuksia/kannanottoja?

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%	%
• SAK	39	43	46	39	44	43
• TT/EK	14	12	12	17	14	20
• STTK	16	16	16	15	18	18
• Suomen Yrittäjät.....	16	12	16	20	20	17
• AKAVA.....	18	14	16	16	14	17
• Kunnallinen työmarkkinalaitos.....	13	8	9	9	9	9

SAKn vaikutusvalta on palautunut ennalleen?

Järjestöjen vaikutusvaltaa arvioitaessa nousevat kolmen kärkeen SAK, AKAVA ja STTK. Vähiten vaikutusvaltaiseksi koetaan Kunnallinen työmarkkinalaitos. Mielipiteet ovat muuttuneet vuoden 2007 keväästä jonkin verran. SAKhon ja STTKhon liitetään aiempaa enemmän vaikutusvaltaisuutta. Suomen yrittäjien ja EKn vaikutusvoimaisuus on kansan keskuudessa jonkin verran heikentynyt.

Taulukko 4. Mitkä järjestöt ovat vaikutusvaltaisia?

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%	%	%
• SAK	63	65	70	64	56	62
• AKAVA.....	25	21	24	23	23	22
• TT/EK	26	22	18	22	21	17
• STTK	16	14	15	14	11	15
• Suomen Yrittäjät.....	11	7	9	15	12	9
• Kunnallinen työmarkkinalaitos.....	12	5	7	6	5	5

Miten puolueet hoitavat palkansaajien asemaa koskevia asioita?

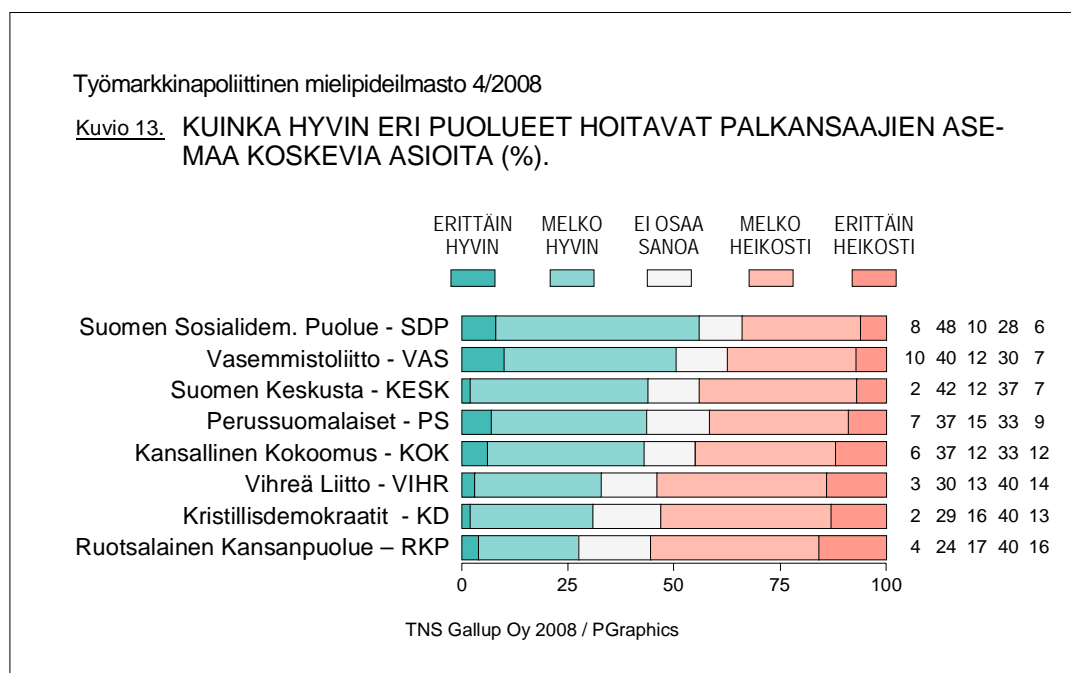
Vasemmistoliiton ja perussuomalaisten palkansaajaidentiteetti on parantunut viime vuodesta kaikkein eniten

Työmarkkinailmastotutkimuksissa suoranaiset kytkennät poliittisiin ryhmittymiin ovat syntyneet puolueiden palkansaajaidentiteettiä koskevassa kysymyksenasettelussa. On kysytty, mitkä puolueet kansalaisten mielestä kunnostautuvat palkansaajia koskevissa asioissa.

Haastateltavia pyydettiin arvioimaan erikseen kahdeksaa puoluetta ja kertomaan, kuinka hyvin tai heikosti ne heidän mielestään hoitavat palkansaajan asemaa koskevia asioita. Vastaukset on annettu neliportaisella asteikolla.

Suomalaisten mielestä palkansaajien asiaa edistää parhaiten Sosialidemokraattinen Puolue. Enemmistö (56 %) on valmis tunnustamaan, että sen hoidossa asiat edistyvät vähintään melko hyvin.

Vasemmistoliittoa (50 %) pidetään toiseksi useimmin hyvänä palkansaajien asioiden hoitajana. Vasemmistoliiton jälkeen tulevat Keskusta (44 %) ja Perussuomalaiset (44 %). Kokoomuksen (43 %) palkansaajaidentiteetti on käytännössä samaa tasoa kuin Keskustan ja Perussuomalaisten.

Edellisen kerran nämä kysymykset esitettiin tutkimuksessa vuosi sitten. Tulokset ovat muuttuneet vuoden aikana. Eniten kasvojaan palkansaajaidentiteetissä ovat kohentaneet Vasemmistoliitto ja Perussuomalaiset.

Kokoomuksen palkansaajaidentiteetti on heikentynyt eniten. Palkansaajaidentiteetin heikentymistä on havaittavissa myös Keskustan ja SDPn kohdalla. Vasemmistoliitto on vuoden aikana ajanut palkansaajaidentiteetissä Kokoomuksen ja Keskustan ohitse. Vielä viime vuonna Vasemmistoliitto oli selvästi näiden puolueiden takana.

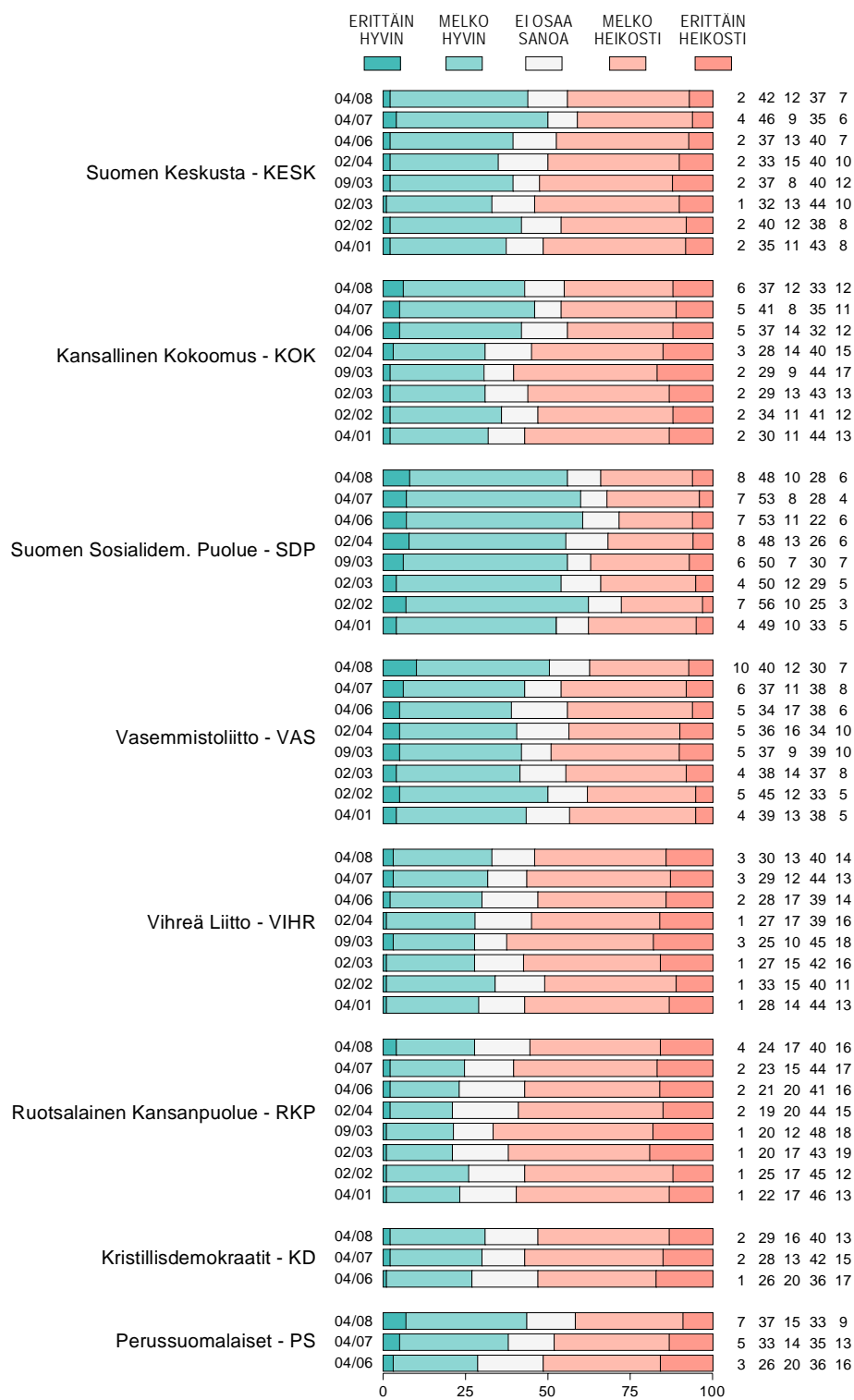
Puolueiden kannattajien luottamus oman puolueensa palkansaajidentiteettiin on suurta. Kaikkein voimakkainta se on Vasemmistoliiton kannattajien keskuudessa. Vasemmistoliiton ja vihreiden kannattajien usko siihen, että oma puolue hoitaa hyvin palkansaajien asioita, on lisääntynyt viime vuodesta. Kannattajien uskon vahvistuminen selittää osaltaan näiden puolueiden arvostuksen nousua koko väestön keskuudessa. SDP:n ja Keskustan osalta luvut ovat miltei samalla tasolla kuin vuosi sitten. Kokoomuksen kannattajien usko puolueeseen palkansaajien asiassa on heikentynyt eniten.

Taulukko 5. Kuinka suuri osa puolueiden kannattajista arvioi kannattamansa puolueen hoitavan hyvin palkansaajien asioita?

	KESK	KOK	SDP	VAS	VIHR
	%	%	%	%	%
• 2003.....	65	61	70	68	64
• 2004.....	63	58	74	72	66
• 2006.....	65	66	81	65	62
• 2007.....	81	83	81	77	46
• 2008.....	79	76	78	86	60

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 13t. KUINKA HYVIN ERI PUOLUEET HOITAVAT PALKANSAAJIEN ASEMAA KOSKEVIA ASIOITA (%).

LIITEKUVAT:

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 13up1. AY-LIIKKEEN KANNANOTTOJEN TARPEELLISUUS: SAKn JÄSENET vs. KOKO VÄESTÖ (asteikkokeskiarvojen erotukset).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 13up2. AY-LIIKKEEN KANNANOTTOJEN TARPEELLISUUS: STTKn JÄSENET vs. KOKO VÄESTÖ (asteikkokeskiarvojen erotukset).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 13up3. AY-LIIKKEEN KANNANOTTOJEN TARPEELLISUUS: AKAVAn JÄSENET vs. KOKO VÄESTÖ (asteikkokeskiarvojen erotukset).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

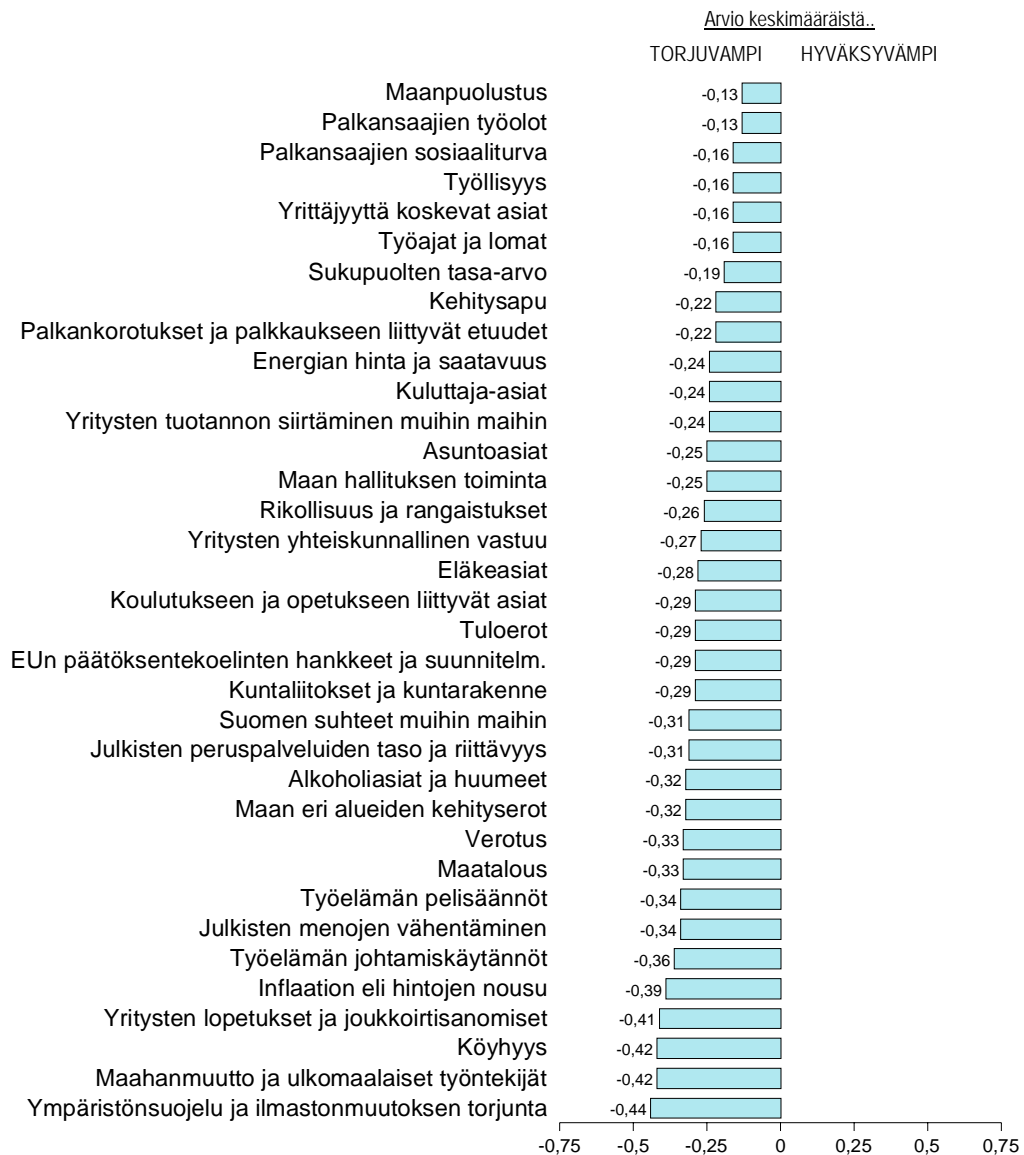
Kuvio 13up4. AY-LIIKKEEN KANNANOTTOJEN TARPEELLISUUS: KESK_n KANNATAJAT vs. KOKO VÄESTÖ (asteikkokeskiarvojen erotukset).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 13up5. AY-LIIKKEEN KANNANOTTOJEN TARPEELLISUUS: KOKn KANNATTAJAT vs. KOKO VÄESTÖ (asteikkokeskiarvojen erotukset).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 13up6. AY-LIIKKEEN KANNANOTTOJEN TARPEELLISUUS: SDP:n KANNATAJAT vs. KOKO VÄESTÖ (asteikkokeskiarvojen erotukset).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 13up7. AY-LIIKKEEN KANNANOTTOJEN TARPEELLISUUS: VASLn KANNATTAJAT vs. KOKO VÄESTÖ (asteikkokeskiarvojen erotukset).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

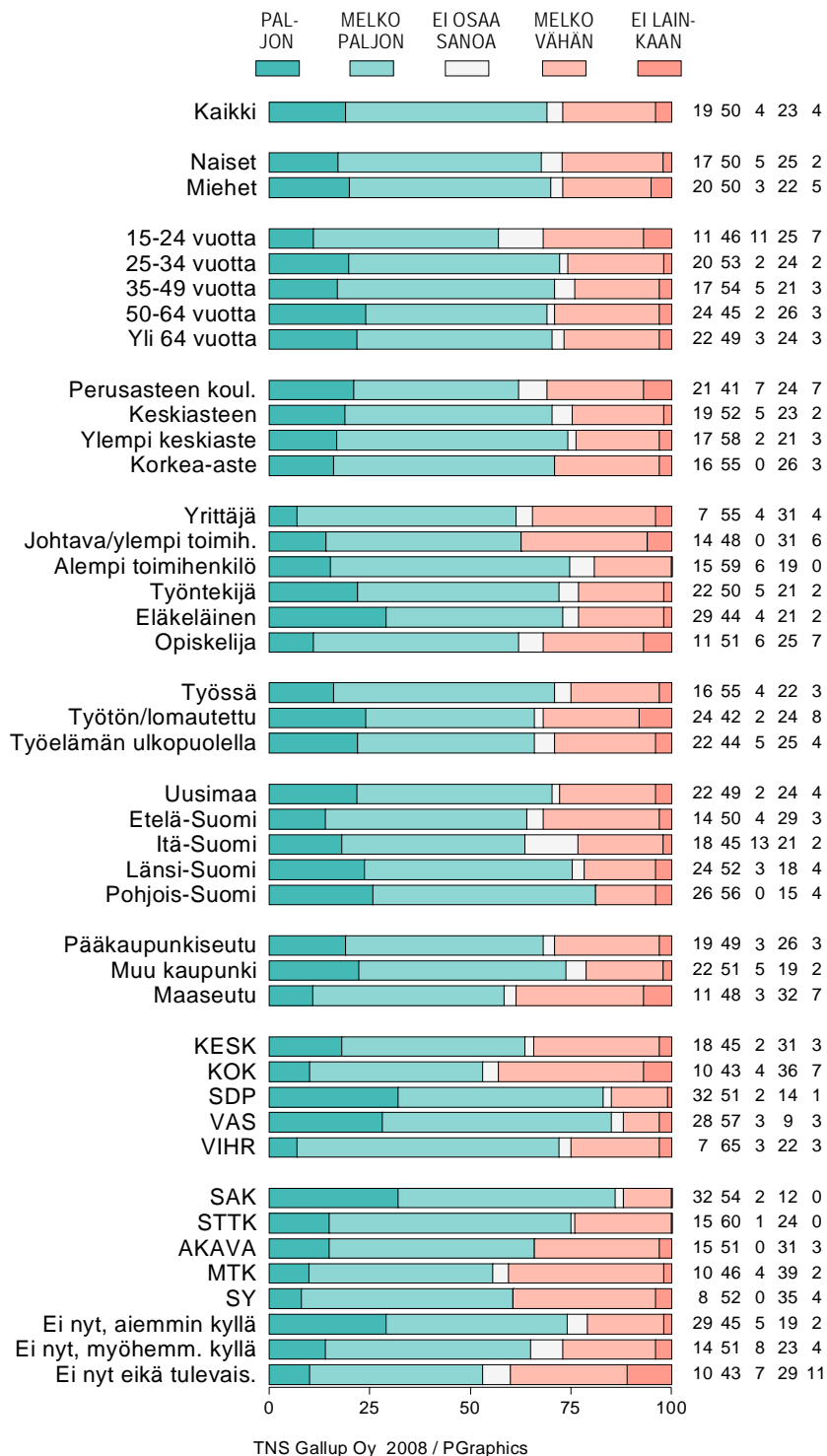
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 13up8. AY-LIIKKEEN KANNANOTTOJEN TARPEELLISUUS: VIHRn KANNATAJAT vs. KOKO VÄESTÖ (asteikkokeskiarvojen erotukset).

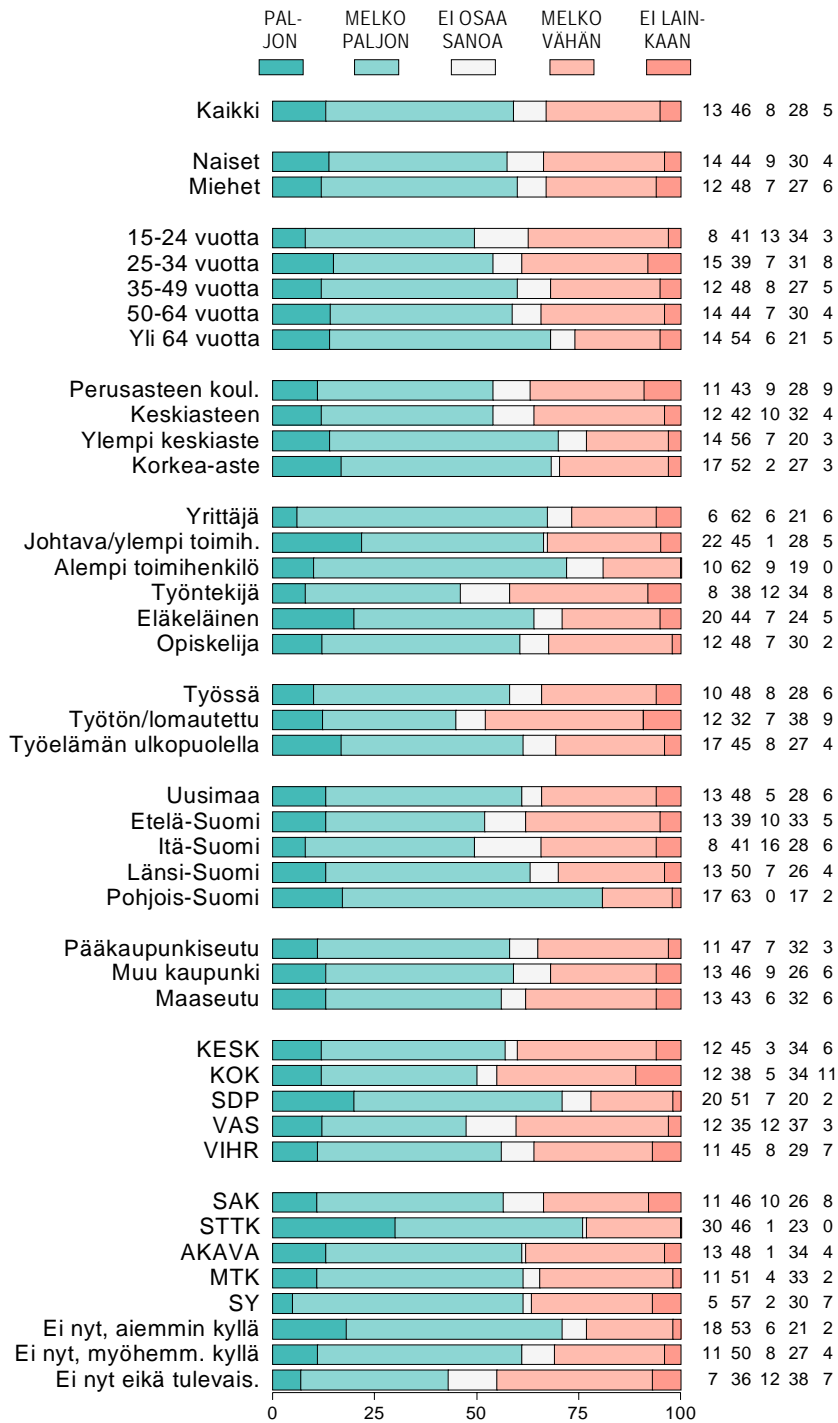
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 1-1. MISSÄ MÄÄRIN ARVOSTAA ERI ETUJÄRJESTÖJEN TYÖTÄ: SAK (%)

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

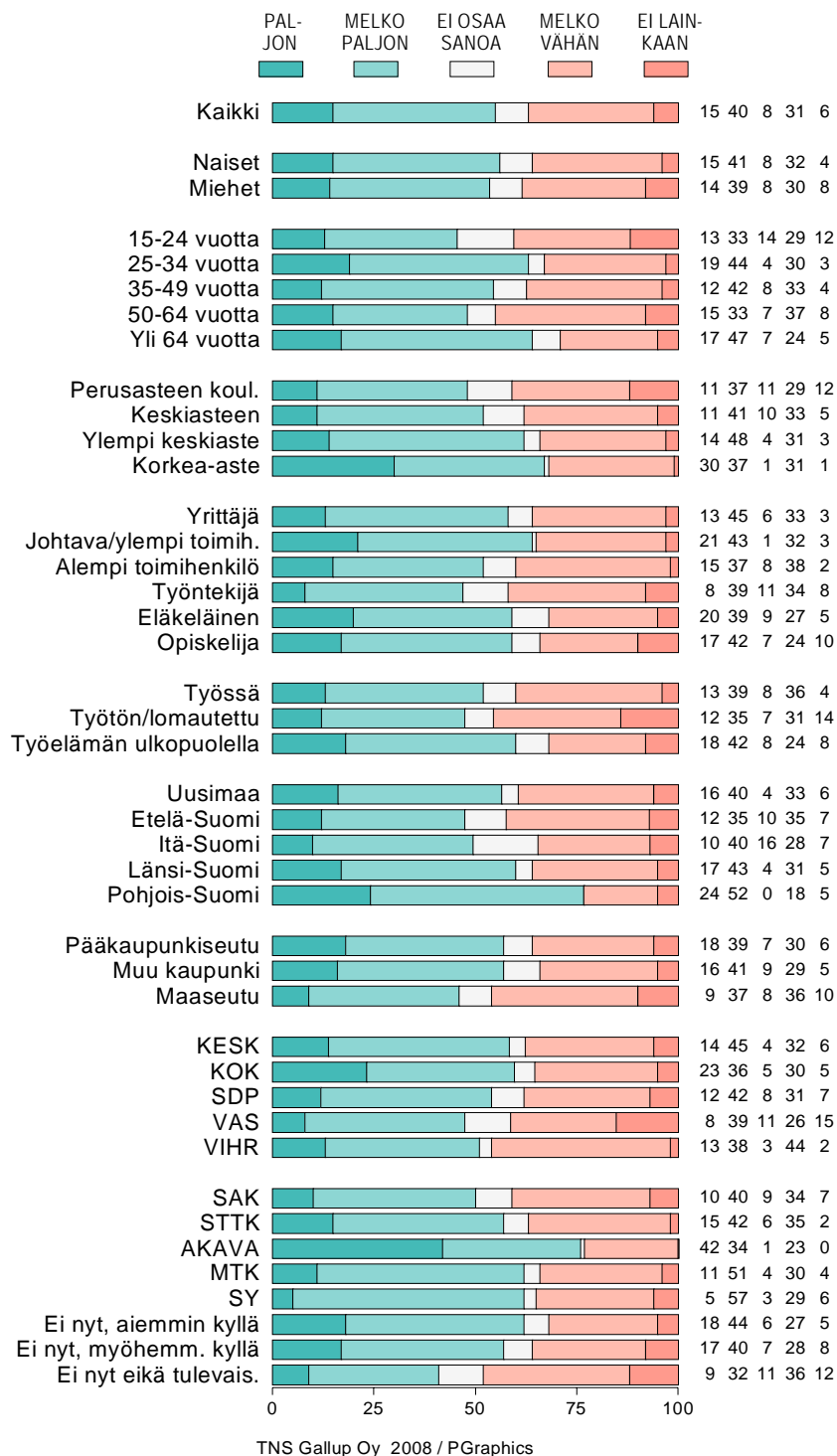
Kuvio 1-2. MISSÄ MÄÄRIN ARVOSTAA ERI ETUJÄRJESTÖJEN TYÖTÄ: STTK (%).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

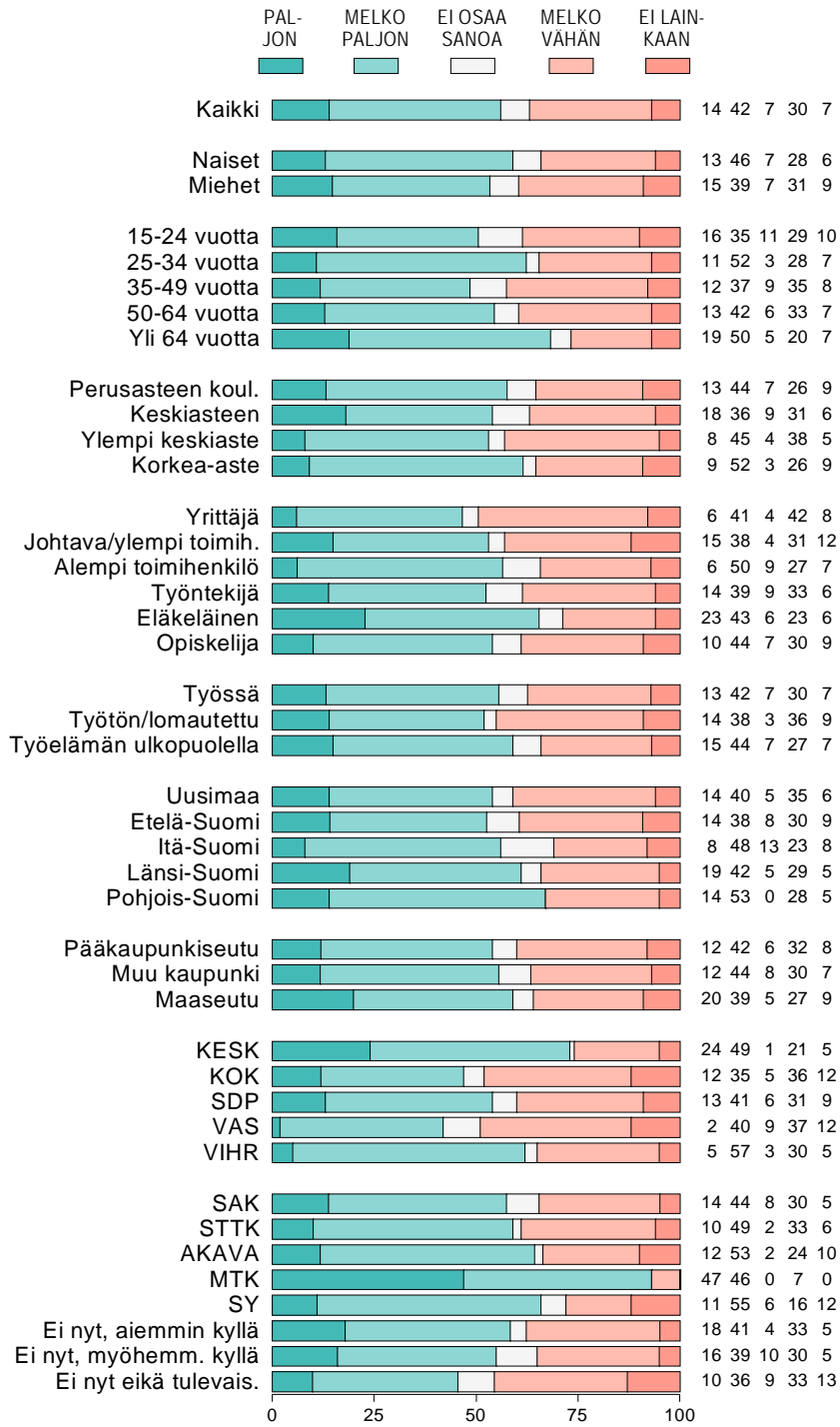
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 1-3. MISSÄ MÄÄRIN ARVOSTAA ERI ETUJÄRJESTÖJEN TYÖTÄ: AKAVA (%).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

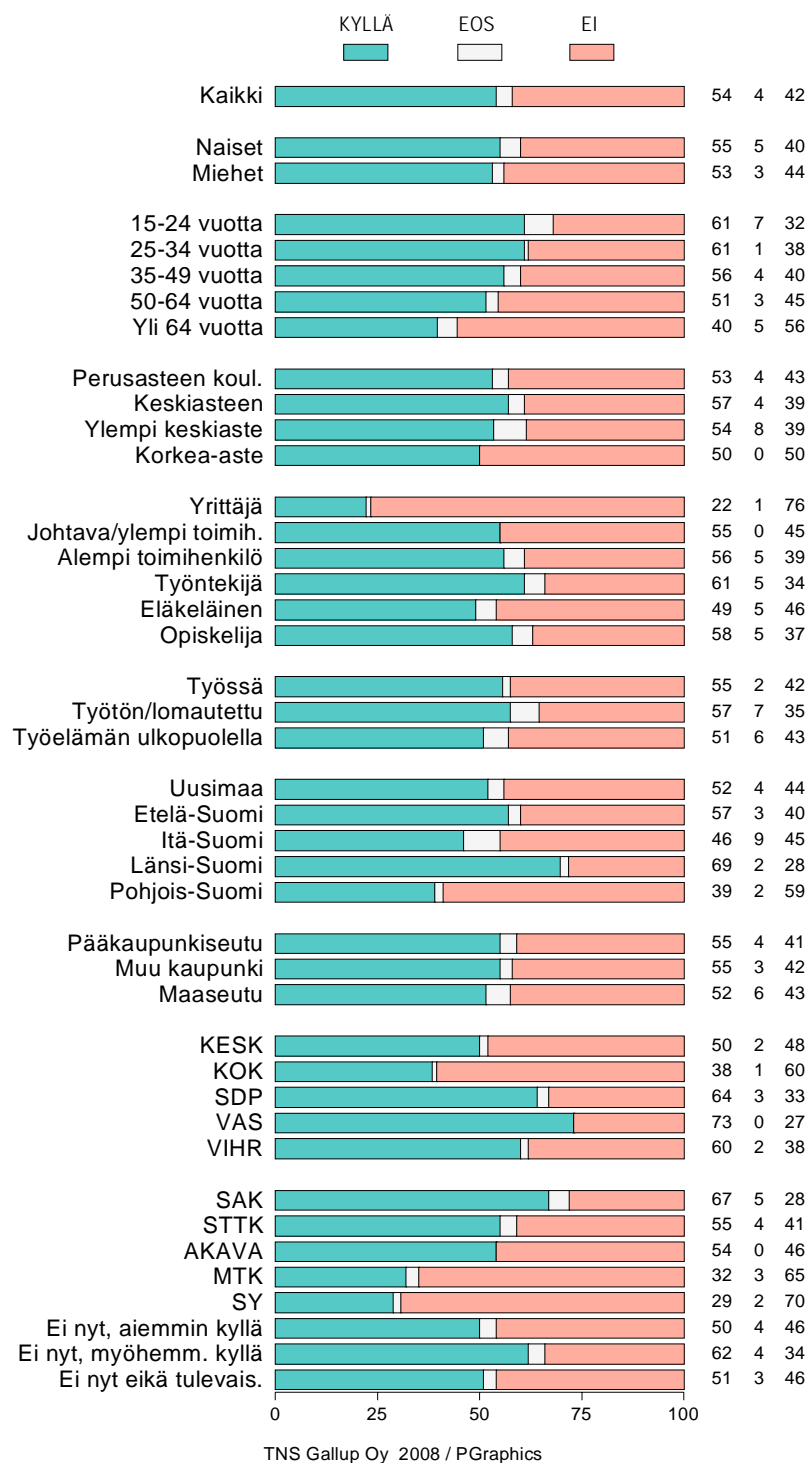
Kuvio 1-4. MISSÄ MÄÄRIN ARVOSTAA ERI ETUJÄRJESTÖJEN TYÖTÄ: MTK (%).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

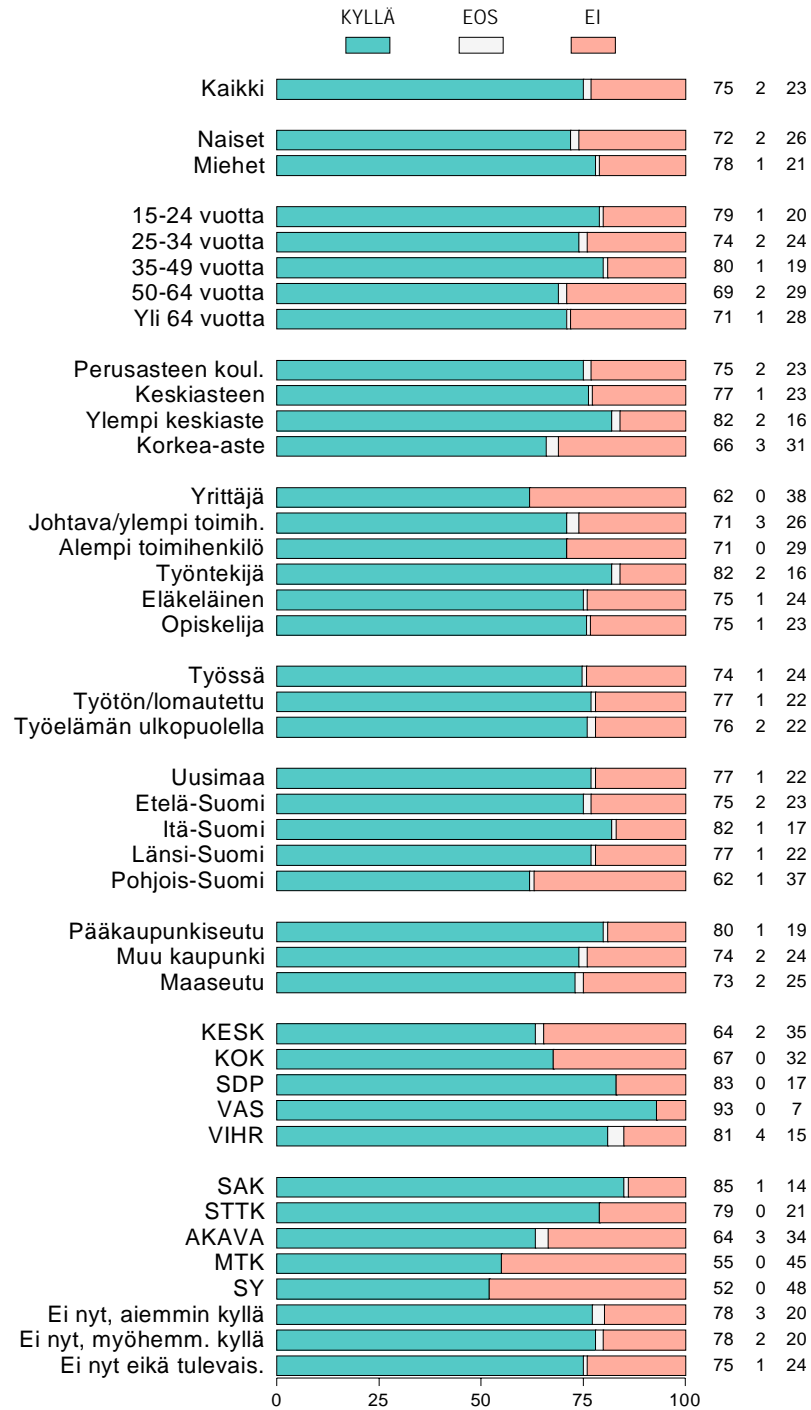
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

**Kuvio 7-2. ONKO TYÖTAISTELU OIKEUTETTU: KUN PYRITÄÄN
VAIKUTTAMAAN POLIITTISEEN PÄÄTÖKSENTEKOON**
(esim. lainsäädäntöasiat, työttömyysturva, %).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

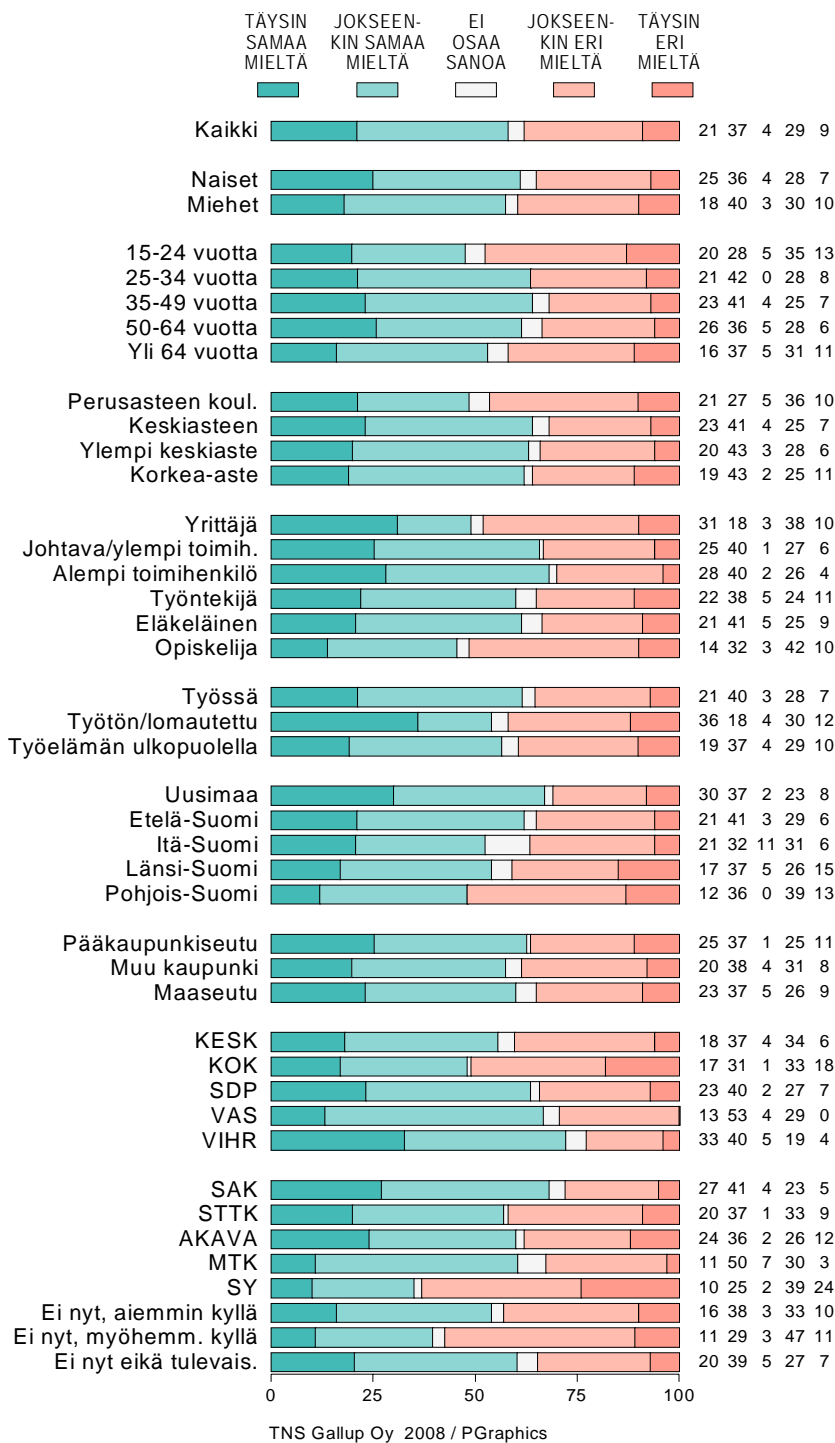
Kuvio 7-6. ONKO TYÖTAISTELU OIKEUTETTU: KUN ON JÄÄTY YLEISESTÄ PALKKAKEHITYKSESTÄ JÄLKEEN (%).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

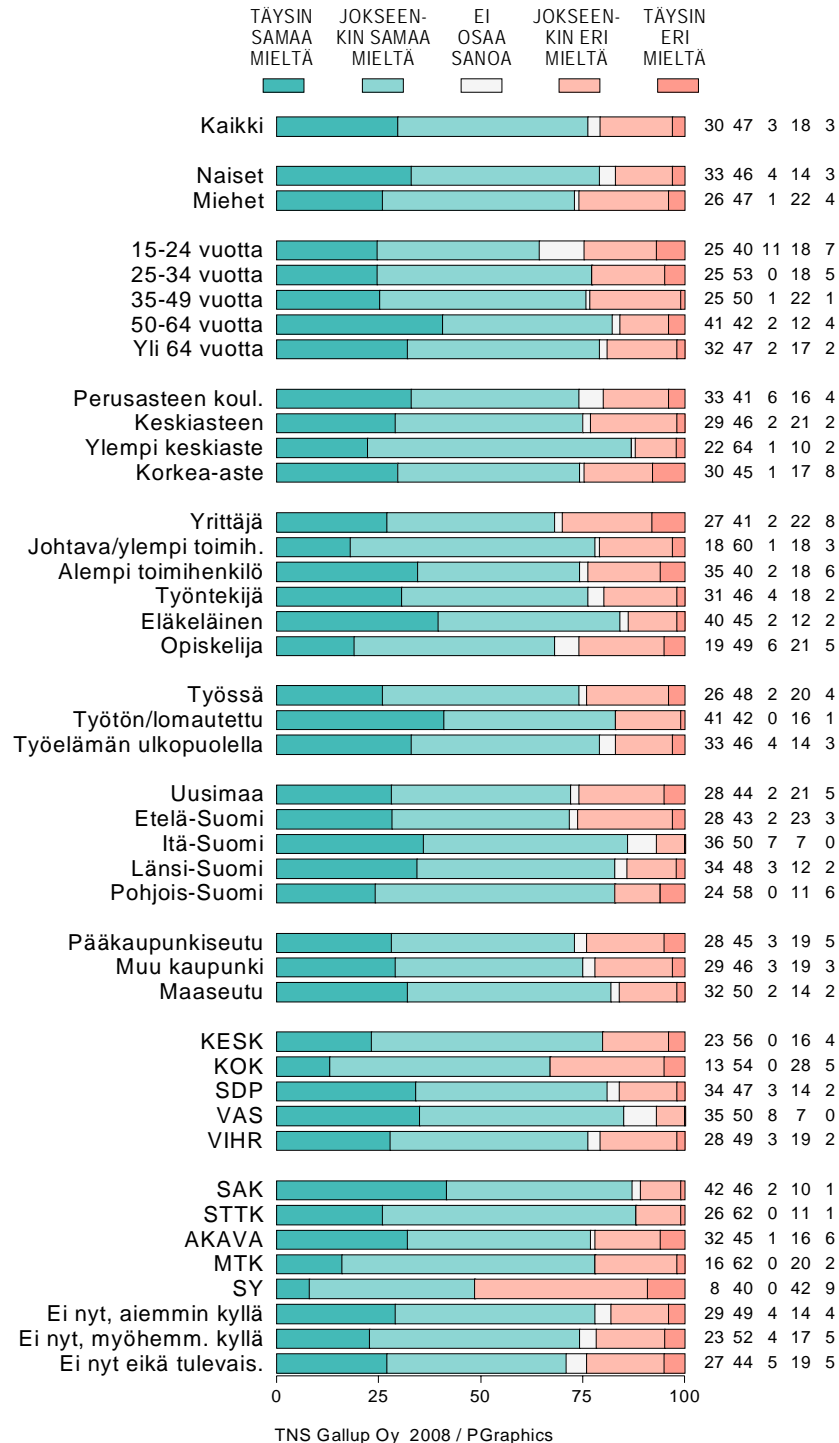
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 8-5. "En osta sellaisen yrityksen tuotteita tai palveluita, joka suhtautuu henkilöstöönsä välinpitämättömästi tai laiminlyö yhteiskunnalliset velvoitteensa" (%).

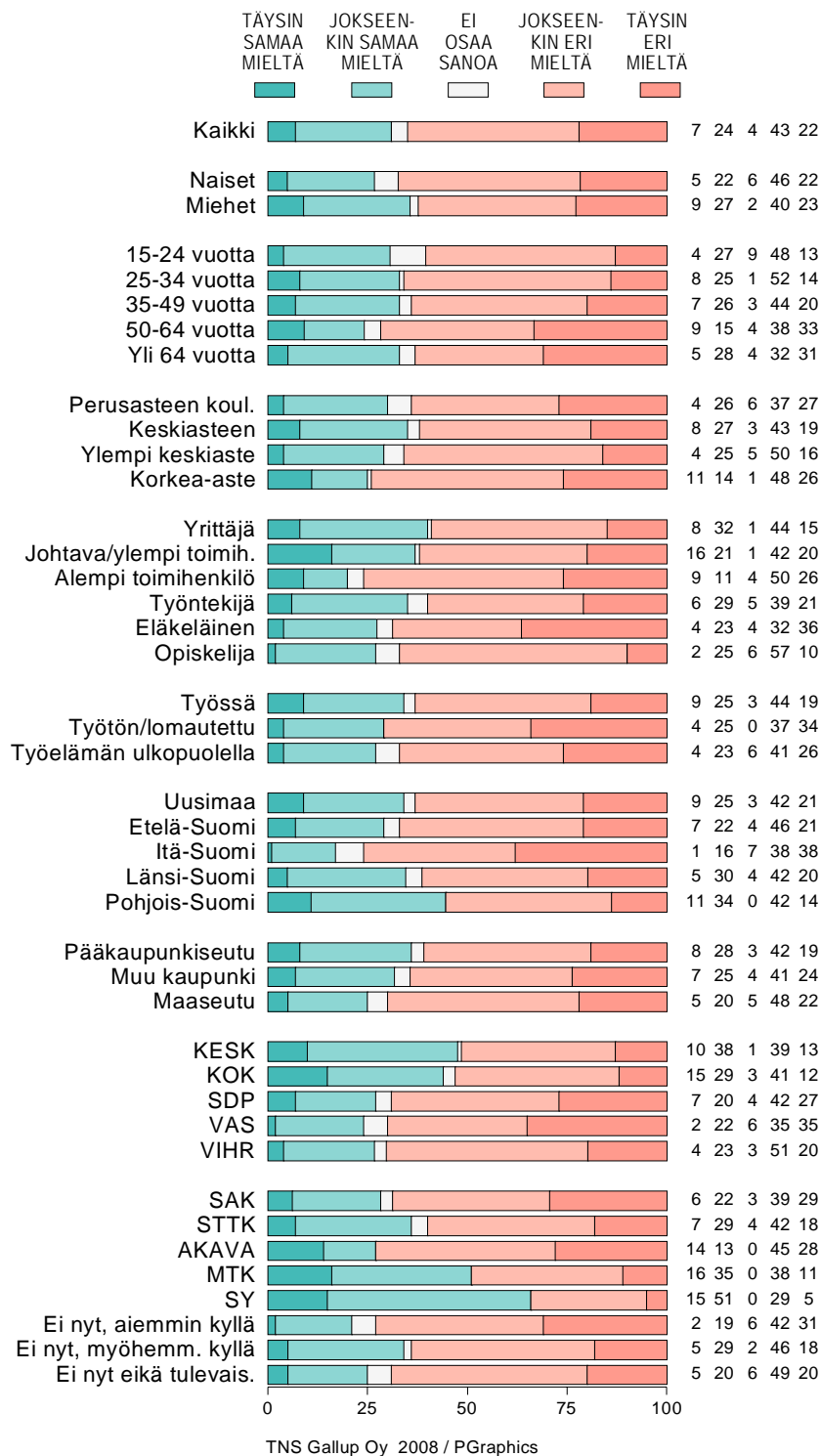
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 8-7. "Maan hallituksen pitää valtionyhtiöiden omistajapolitiikkaa toteuttaessaan vaikuttaa siihen, että yritysten ratkaisuihin otetaan ensisijaisesti huomioon inhimilliset tekijät ja vasta tämän jälkeen hyvä tulos ja kannattavuus" (%).

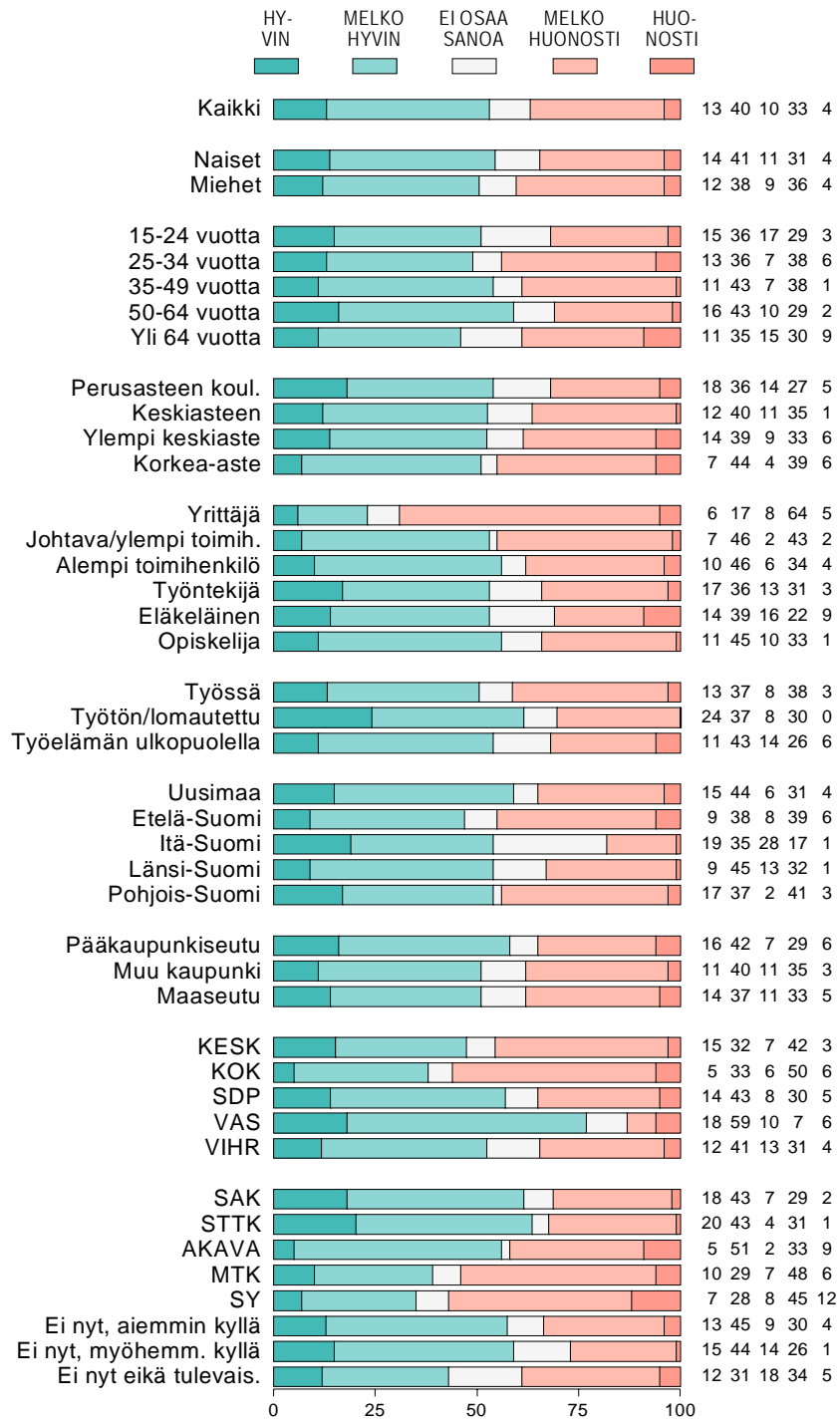
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 8-8. "Maan hallituksen pitää jättää valtioyhtiöiden ratkaisut yritysten johdon vastuulle eikä puuttua niiden toimintaan käytännössä juuri millään tavoin" (%).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

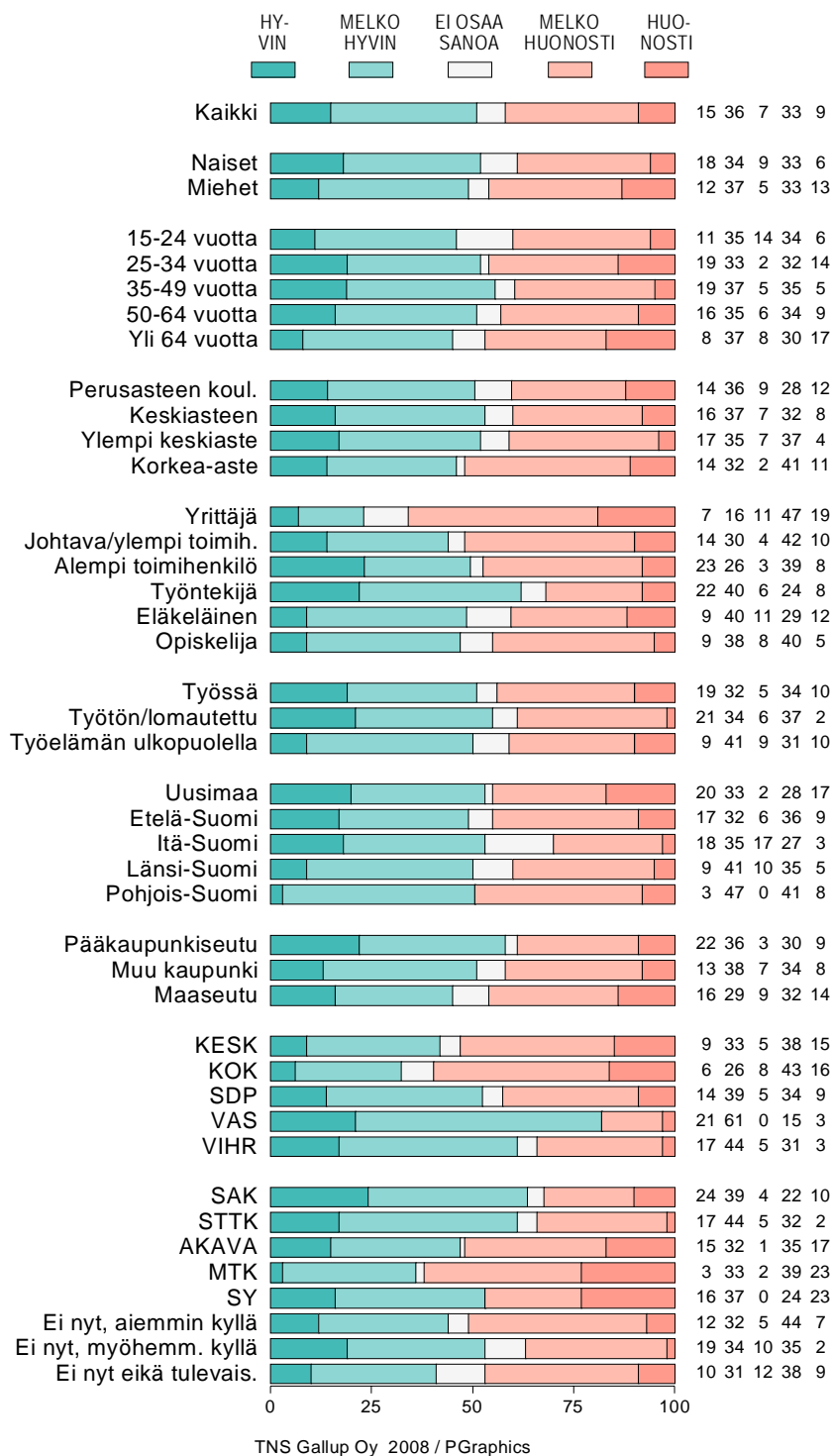
Kuvio 9-2. LIITTOKOHTAISTEN RATKAISUJEN LUONNEHDINNAT: TYÖNANTAJAT VOITTIIVAT ENEMMÄN KUIN PALKANSAAJAT (%).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

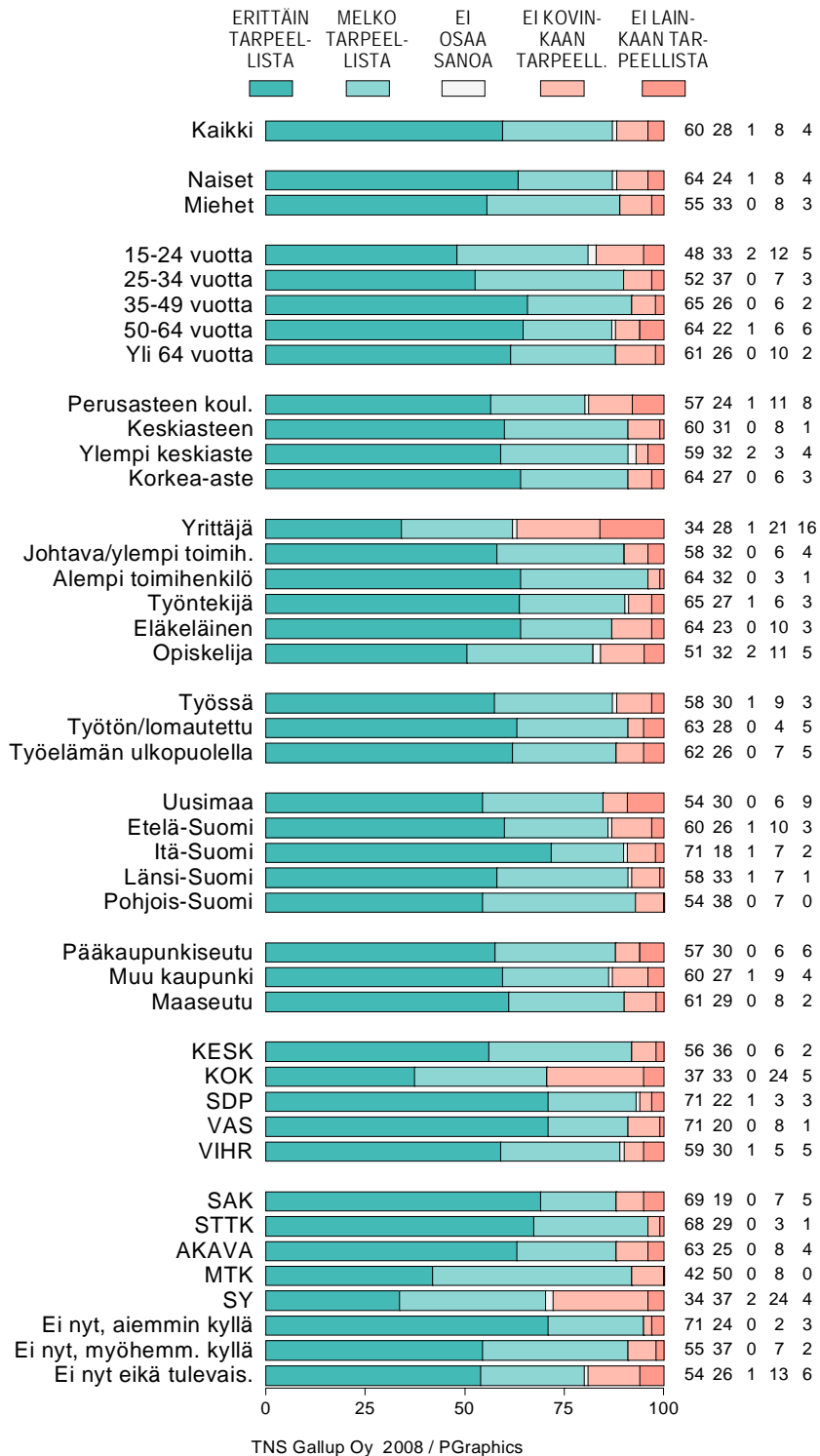
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 9-4. LIITTOKOHTAISTEN RATKAISUJEN LUONNEHDINNAT: LIITTOKOHTAISET PALKANKOROTUKSET OVAT OLLEET LIIAN MATALIA (%).

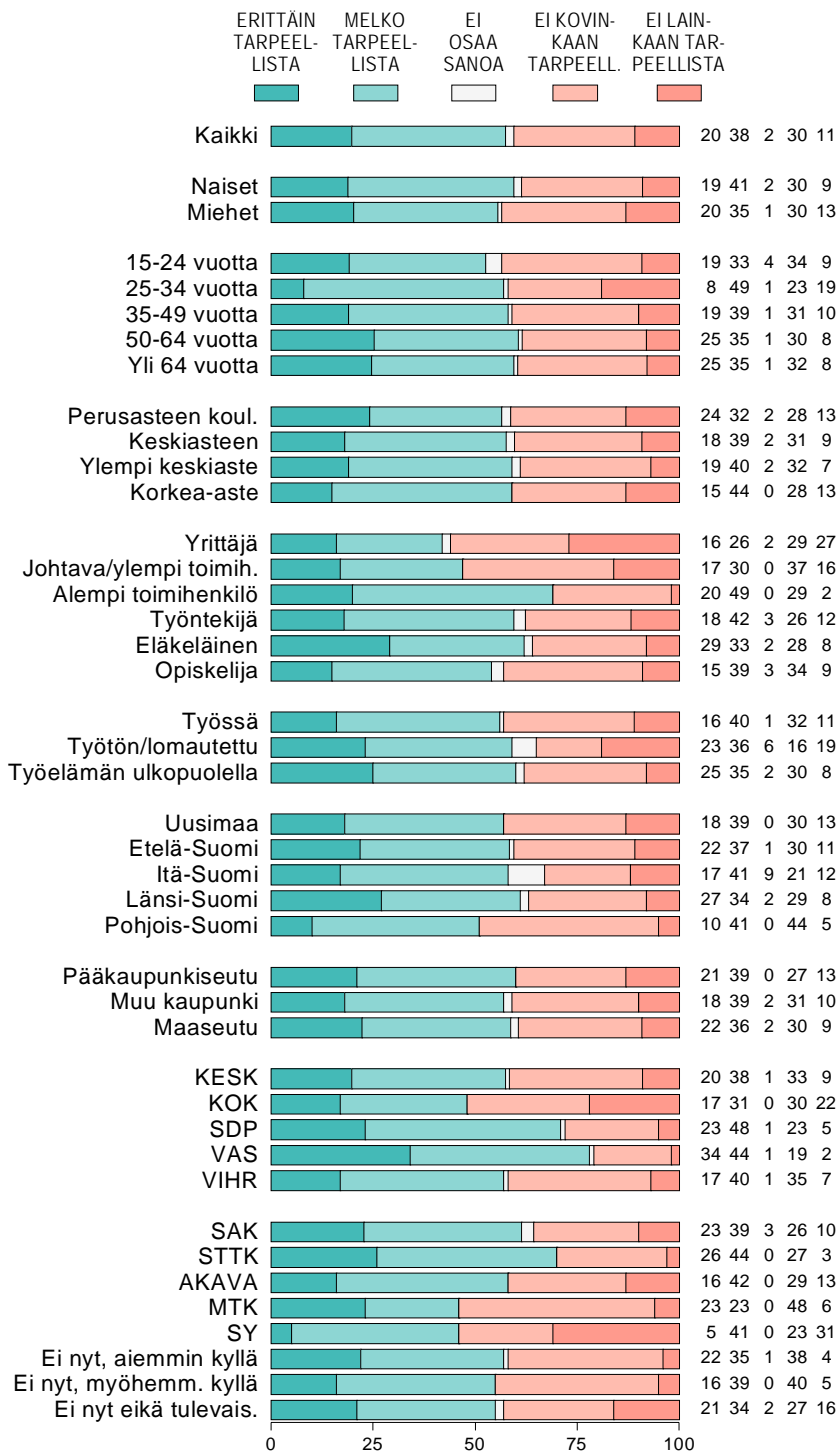
Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 13u-4. AY-LIIKKEEN KANNANOTTOJEN TARPEELLISUUS: YRITYSTEN LOPETUKSET JA JOUKKOIRTISANOMISET (%).

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 13u-18. AY-LIIKKEEN KANNANOTTOJEN TARPEELLISUUS: MAAN HALLITUKSEN TOIMINTA (%).

TNS Gallup Oy 2008 / PGraphics

Työmarkkinapoliittinen mielipideilmasto 4/2008

Kuvio 13u-26. AY-LIIKKEEN KANNANOTTOJEN TARPEELLISUUS: YRITYSTEN TUOTANNON SIIRTÄMINEN MUIHIN MAIHIN (%).

